

Załącznik do Uchwały Rady Nadzorczej
Banku Spółdzielczego w Strykowie
nr 92/17 z dnia 01.12.2017 r.
Załącznik do Uchwały Zarządu Banku
Spółdzielczego w Strykowie
nr 691/2017 z dnia 24.11.2017 r.

Zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym w Strykowie

Stryków, 2017

Spis treści

<u>Rozdział 1 – Postanowienia ogólne.....</u>	3
<u>Rozdział 2 – Cel zapewnienia zgodności.....</u>	5
<u>Rozdział 3 – Obszary objęte polityką zgodności.....</u>	6
<u>Rozdział 4 – Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności.....</u>	7
<u>Rozdział 5 – Identyfikacja ryzyka braku zgodności.....</u>	10
<u>Rozdział 6 – Rejestr naruszeń compliance.....</u>	11
<u>Rozdział 7 - Ocena i monitoring .....</u>	12
<u>Rozdział 8 – Raportowanie o ryzyku braku zgodności.....</u>	12
<u>Rozdział 9 – System kontroli wewnętrznej.....</u>	13
<u>Rozdział 10 - Postanowienia końcowe.....</u>	13

Wykaz załączników:

- Załącznik nr 1 - Rejestr naruszeń compliance
- Załącznik nr 2 - Zgłoszenie naruszeń compliance
- Załącznik nr 3 - Instrukcja anonimowego zgłaszania informacji o podejrzeniu wystąpienia nieprawidłowości lub naruszenia przepisów prawa wewnętrznego lub zewnętrznego lub przyjętych przez Bank standardów postępowania
- Załącznik nr 4 - Oświadczenie
- Załącznik nr 5 – Szczegółowy opis obszarów ryzyka braku zgodności
- Załącznik nr 6 – Zarządzanie ryzykiem konfliktu interesów
- Załącznik nr 7 – Zasady zarządzania ładem korporacyjnym w Banku Spółdzielczym w Strykowie

Rozdział 1 – Postanowienia ogólne

§1

1. Niniejsze „Zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym w Strykowie”, zwane dalej zasadami, uwzględniają ustalenia zawarte w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem oraz polityce zarządzania ryzykiem braku zgodności i obejmują całokształt zagadnień związanych z identyfikowaniem, oceną, kontrolą, monitorowaniem i raportowaniem ryzyka braku zgodności.
2. Ryzyko braku zgodności Bank definiuje jako skutki nieprzestrzegania przez Bank przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania/standardów rynkowych.
3. Zarządzanie ryzykiem braku zgodności stanowi, obok funkcji kontroli, drugi element zapewnienia zgodności w Banku.
4. W zarządzaniu ryzykiem braku zgodności Bank przede wszystkim kładzie nacisk na prowadzenie działań zgodnych nie tylko z szeroko rozumianymi normami prawnymi (zewnętrznymi i wewnętrznymi), lecz również normami, które charakteryzują Bank, jako instytucję zaufania publicznego, tj. normami zawartymi m.in. w kodeksach dobrych praktyk.
5. Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku obejmuje:
  - 1) identyfikację ryzyka;
  - 2) analizę/ocenę ryzyka;
  - 3) kontrolę ryzyka, tj. stosowanie mechanizmów kontrolnych oraz mechanizmów ograniczających ryzyko;
  - 4) monitorowanie ryzyka,
  - 5) raportowanie.
1. Niewłaściwe zarządzanie ryzykiem braku zgodności może skutkować naruszeniami compliance, które mogą mieć konsekwencje zarówno finansowe, jak i niefinansowe, np. w postaci:
  - 1) sankcji prawnych bądź regulaminowych;
  - 2) materialnych strat finansowych;
  - 3) naruszenia lub utraty reputacji Banku.
1. Ryzyko braku zgodności zostało przez Bank zidentyfikowane jako ryzyko trudnomierzalne. Z uwagi na fakt, iż incydenty compliance w znacznej części mają podobny charakter do zdarzeń ryzyka operacyjnego dzięki czemu oba rodzaje ryzyka nakładają się na siebie Bank przyjmuje, że kapitał wewnętrzny na ryzyko braku zgodności zawiera się w kapitale wewnętrznym na ryzyko operacyjne.
2. Ryzyko braku zgodności stanowi element systemu kontroli wewnętrznej Banku.
3. Ryzyko braku zgodności jest poddawane badaniom przez audyt wewnętrzny, zgodnie z zasadami ustalonymi w odrębnych przepisach Banku.

§2

Podstawowe przepisy i dokumenty będące podstawą opracowania niniejszej regulacji to:

- 1) ustawa Prawo bankowe;
- 2) Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, Komisja Nadzoru Finansowego, Warszawa 22 lipca 2014 r.;
- 3) Rekomendacja H dotycząca systemu kontroli wewnętrznej w bankach,
- 4) Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach.

§3

Ilekoć w dalszej części niniejszych zasad użyte są następujące określenia, oznaczają one:

- 1) **Bank** – Bank Spółdzielczy w Strykowie;
- 2) **Rada Nadzorcza** - Rada Nadzorcza banku Spółdzielczego w Strykowie;
- 3) **Zarząd** – Zarząd Banu Spółdzielczego w Strykowie;
- 4) **Bank Zrzeszający** – SGB-Bank S.A. w Poznaniu;

- 5) **System Ochrony** – System Ochrony SGB;
- 6) **BION** – Badanie i Ocena Nadzorcza;
- 7) **Komórka ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności** – jednoosobowe stanowisko zajmujące się ryzykiem braku zgodności w Baku Spółdzielczym w Strykowie;
- 8) **compliance** – zgodność działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz przyjętymi przez Bank standardami postępowania;
- 9) **naruszenie compliance** – zachowanie (działanie lub zaniechanie) niezgodne z obowiązującymi Bank przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz przyjętymi przez Bank standardami postępowania;
- 10) **mobbing** (w pracy) - działania lub zachowania dotyczące pracownika lub skierowane przeciwko pracownikowi, polegające na uporczywym i długotrwałym nękanii lub zastraszaniu pracownika, wywołujące u niego zaniżoną ocenę przydatności zawodowej, powodujące lub mające na celu poniżenie lub ośmieszenie pracownika, izolowanie go lub wyeliminowanie z zespołu współpracowników;
- 11) **dyskryminacja** (w pracy) – nierówne traktowanie pracowników w zakresie nawiązania i rozwiązania stosunku pracy, warunków zatrudnienia, awansowania oraz dostępu do szkolenia w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych, w szczególności ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną, a także ze względu na zatrudnienie na czas określony lub nieokreślony albo w pełnym lub w niepełnym wymiarze czasu pracy; dyskryminacja może mieć charakter bezpośredni lub pośredni, może ona także polegać na zachęcaniu innej osoby do naruszenia zasady równego traktowania w zatrudnieniu lub nakazaniu jej naruszenia tej zasady czy też na molestowaniu;
- 12) **molestowanie** - niepożądane zachowanie, którego celem lub skutkiem jest naruszenie godności pracownika i stworzenie wobec niego zastraszającej, wrogiej, poniżającej, upokarzającej lub uwłaczającej atmosfery;
- 13) **molestowanie seksualne** – dyskryminowanie ze względu na płeć polegające na niepożądanym zachowaniu o charakterze seksualnym lub odnoszącym się do płci pracownika, którego celem lub skutkiem jest naruszenie godności pracownika, w szczególności stworzenie wobec niego zastraszającej, wrogiej, poniżającej, upokarzającej lub uwłaczającej atmosfery; na zachowanie to mogą się składać fizyczne, werbalne lub pozawerbalne elementy;
- 14) **regulator** – krajowe i unijne organy nadzoru oraz organy administracji państwowej, uprawnione do nakładania sankcji na Bank lub wydawania wiążących (w sposób pośredni lub bezpośredni) wytycznych lub rekomendacji, np. Komitet Stabilności Finansowej, Minister Finansów, Komisja Nadzoru Finansowego, European Banking Authority (EBA), Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych, Generalny Inspektor Informacji Finansowej.

§4

Bank realizując politykę zgodności:

- 1) zapewnia klientom najwyższą jakość świadczonych usług;
- 2) zapewnia dostarczanie klientom pełnej i rzetelnej informacji o oferowanych produktach i usługach, w tym w szczególności kosztach oraz warunkach zmian umów;
- 3) zapewnia ochronę danych klienta, informacji o jego działalności i rachunkach;
- 4) podejmuje działania w celu uniknięcia sytuacji, w wyniku których może wystąpić konflikt interesów pomiędzy dobrem klienta, a dobrem pracownika Banku;
- 5) podejmuje działania w celu uniknięcia sytuacji, w wyniku których może wystąpić konflikt interesów pomiędzy dobrem klienta, a dobrem Banku;
- 6) podejmuje działania w celu uniknięcia sytuacji, w wyniku których może wystąpić konflikt interesów pomiędzy Bankiem a podmiotami konkurencyjnymi;

- 7) zapewnia klientowi szybkie, uczciwe i profesjonalne rozpatrywanie skarg, wniosków i reklamacji klientów;
- 8) zapewnia pracownikowi pracę w środowisku dającym wszystkim równe możliwości realizacji posiadanej potencjału oraz rozwoju kwalifikacji i umiejętności;
- 9) stosuje przejrzysty system wynagradzania, motywowania i awansowania pracowników;
- 10) zapewnia pracownikom pracę w bezpiecznym środowisku, wolnym od szykanowania i mobbingu;
- 11) wspiera pracowników w rozwoju kariery zawodowej poprzez szkolenia i programy edukacyjne;
- 12) sprzeciwia się wszelkim przejawom dyskryminacji ze względu na wiek, płeć, przekonania religijne lub polityczne;
- 13) wspiera kulturę pracy zespołowej poprzez szacunek, uznanie osiągnięć i wymianę informacji.

Rozdział 2 - Cel zapewnienia zgodności

§5

Bank dąży do zapewnienia zgodności w celu:

- 1) ograniczenia ryzyka braku zgodności oraz ryzyka utraty reputacji i ryzyka operacyjnego;
- 2) ochrony interesów klientów;
- 3) budowania korzystnego wizerunku Banku, jako instytucji przestrzegającej przepisów prawa, regulacji wewnętrznych i przyjętych standardów postępowania.

§6

1. Żadna relacja biznesowa z klientami nie może narażać Banku na utratę dobrej reputacji ani poniesienie strat finansowych.
2. Bank, realizując swoje zadania, wypełnia zobowiązania wynikające z przepisów prawa, związane ze specyfiką prowadzonej działalności i tym samym nie naraża się na sankcje prawne.
3. Na pozycję Banku na rynku finansowym ma wpływ prowadzenie działalności zgodnie z zasadami dobrej praktyki bankowej i uczciwej konkurencji, a także przekazywanie raportów na temat zdarzeń związanych z działalnością Banku do wiadomości publicznej oraz do przewidzianych prawem organów nadzoru.

§7

1. Bank podejmuje działania służące zapobieganiu lub minimalizowaniu ryzyka braku zgodności stosując środki o charakterze organizacyjnym, proceduralnym i kontrolnym.
2. Bank zapobiega występowaniu lub działa na rzecz minimalizowania ryzyka braku zgodności, dążąc do zapewnienia zgodności w zakresie:
  - 1) tworzenia wewnętrznych aktów prawnych;
  - 2) tworzenia oferty produktowej;
  - 3) działania komórek i jednostek organizacyjnych Banku.
1. W celu zapewnienia zgodności w zakresie tworzenia wewnętrznych aktów prawnych, Bank prowadzi działania na rzecz ich spójności i dostępności, w ramach procesu opracowywania, uzgadniania i ogłaszania wewnętrznych aktów prawnych oraz okresowych przeglądów obowiązujących w Banku wewnętrznych aktów prawnych.
2. W celu zapewnienia zgodności w zakresie oferowanych produktów przed wdrożeniem produktu, jak również w trakcie jego funkcjonowania Bank przeprowadza odpowiednie analizy zgodności z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz przyjętymi przez Bank standardami postępowania.
3. W celu zapewnienia zgodności działania komórek organizacyjnych, Bank prowadzi działania na rzecz wykonywania powierzonych obowiązków przez komórki organizacyjne zgodnie z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i funkcjonującymi standardami postępowania oraz zapewnienia klientom najwyższej jakości świadczonych usług.
4. Obowiązek zapobiegania lub minimalizowania ryzyka braku zgodności spoczywa na wszystkich pracownikach Banku.

Rozdział 3 - Obszary objęte polityką zgodności

§8

1. Bank wyodrębnia obszary szczególnie narażone na wystąpienie ryzyka braku zgodności, związane z:

- 1) działaniami klientów Banku;
- 2) postępowaniem Banku wobec klientów;
- 3) działaniami pracowników Banku;
- 4) postępowaniem Banku wobec pracowników Banku;
- 5) pozycją Banku na rynku finansowym.

1. Bank wyodrębnia obszary, o których mowa w ust. 1, kierując się standardami bankowymi oraz wymogami prawa i obowiązujących zachowań rynkowych.

§9

W celu zapewnienia zgodności w obszarze związanym z działaniami klientów, Bank względem wszystkich swoich klientów:

- 1) stosuje środki bezpieczeństwa finansowego polegające na:
  - a) identyfikacji i weryfikacji tożsamości klienta,
  - b) bieżącym monitorowaniu transakcji klienta oraz jego relacji z Bankiem;
- 1) podejmuje działania w celu ustalenia rzeczywistego powodu nawiązania przez klienta kontaktów z Bankiem oraz sprawdza, czy klient nie zamierza wykorzystywać produktów, usług oraz infrastruktury zapewnianej przez Bank do celów niezgodnych z obowiązującym prawem;
- 2) przeciwdziała wykorzystywaniu swojej działalności do prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu poprzez m.in.:
  - a) identyfikację i weryfikację tożsamości klienta (z dochowywaniem należytej staranności),
  - b) współpracę z organami nadzoru, w tym: Generalnym Inspektorem Informacji Finansowej i Urzędem Komisji Nadzoru Finansowego,
  - c) przestrzeganie sankcji i ograniczeń nałożonych na kraje, podmioty i osoby powiązane z organizacjami terrorystycznymi, umieszczone na listach restrykcyjnych,
  - d) podejmowanie szczególnych środków ostrożności w zakresie nawiązywania i utrzymywania relacji z bankami korespondentami.

§10

W celu zapewnienia zgodności w obszarze związanym z postępowaniem wobec klientów Banku, Bank kieruje się następującymi zasadami:

- 1) zapewnienie najwyższej jakości świadczonych usług;
- 2) wychodzenie naprzeciw oczekiwaniom poprzez dopasowanie i prezentację oferty poprzez identyfikację (rozpoznawanie) potrzeb klientów;
- 3) obsługa klientów w sposób kompetentny oraz z zachowaniem najwyższego profesjonalizmu;
- 4) zapewnienie ochrony danych klientów oraz informacji o ich działalności i rachunkach;
- 5) podejmowanie działań w celu uniknięcia sytuacji, w wyniku, których może wystąpić konflikt interesów pomiędzy dobrem klientów, a dobrem Banku lub pracownika Banku;
- 6) dążenie do tego, aby akcje reklamowe i promocyjne w sposób uczciwy i czytelny informowały klientów o prowadzonej działalności;
- 7) przyjmowanie skarg i reklamacji klientów we wszystkich jednostkach organizacyjnych, dbając, aby okres od ich przyjęcia do udzielenia odpowiedzi był jak najkrótszy, a proces rozpatrzenia przeprowadzony w sposób rzetelny, wnikliwy i obiektywny.

§11

W celu zapewnienia zgodności w obszarze związanym z postępowaniem pracowników Banku, pracownicy zobowiązani są do:

- 1) dbania o dobre imię Banku;
- 2) stosowania zasad etyki bankowej, dobrych praktyk oraz funkcjonujących standardów postępowania;
- 3) wykonywania powierzonych obowiązków zgodnie z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i funkcjonującymi standardami postępowania;
- 4) wykonywania zadań w sposób staranny i sumienny, w granicach dopuszczalnego ryzyka, uzasadnionego interesem Banku;
- 5) bieżącego zapoznawania się z obowiązującymi w Banku wewnętrznymi aktami prawnymi, w zakresie niezbędnym do wykonywania obowiązków;
- 6) niewykorzystywania posiadanej wiedzy i kwalifikacji niezgodnie z interesem Banku i jego klientów;
- 7) niepodejmowania czynności, które mogłyby doprowadzić do konfliktu interesów (w szczególności niepodejmowania działań konkurencyjnych wobec Banku, zgłaszania wszelkich sytuacji, które mogą powodować rzeczywiste lub potencjalne zagrożenie obiektywizmu), a w przypadku wystąpienia konfliktu interesów – podejmowania działań, które zapobiegą naruszeniu interesu klienta;
- 8) nienadużywania zajmowanego stanowiska do osiągnięcia korzyści osobistych;
- 9) informowania o podejrzeniu wystąpienia nieprawidłowości lub oszustwa, polegających na nieprawidłowym działaniu, zaniechaniu działania lub nieetycznym postępowaniu pracowników Banku.

§12

W celu zapewnienia zgodności w obszarze związanym z działaniami Banku wobec pracowników, Bank:

- 1) zapewnia pracę w oparciu o starannie przygotowane, adekwatne, zgodne i spójne regulacje wewnętrzne;
- 2) zapewnia pracę w środowisku dającym wszystkim równe możliwości realizacji posiadanego potencjału oraz rozwoju kwalifikacji i umiejętności;
- 3) daje możliwość bezpośredniego przekazywania informacji o podejrzeniu wystąpienia nieprawidłowości lub oszustwa, poprzez dostępne narzędzia komunikacji: pisemnie, ustnie, drogą poczty elektronicznej;
- 4) zapobiega niezgodnemu z prawem wykorzystywaniu informacji, które pracownicy lub osoby z nimi powiązane, mogą pozyskać podczas wykonywanych przez siebie obowiązków oraz monitoruje skuteczność przestrzegania zakazu wykonywania transakcji przy wykorzystaniu informacji wewnętrznych;
- 5) gwarantuje niezbędne zasoby do zapewnienia bezpieczeństwa informacji dotyczących zarówno klientów, kontrahentów, jak i pracowników;
- 6) chroni powierzone informacje poprzez ściśle nadzorowany i monitorowany dostęp do systemów, baz danych i innych zasobów informatycznych Banku;
- 7) określa szczegółowe zasady wręczania i przyjmowania symbolicznych prezentów przez pracowników;
- 8) wspiera pracowników w rozwoju kariery zawodowej poprzez szkolenia i programy edukacyjne;
- 9) zapewnia pracę w bezpiecznym środowisku, wolnym od szykanowania i mobbingu;
- 10) sprzeciwia się wszelkim przejawom dyskryminacji;
- 11) wspiera kulturę pracy zespołowej poprzez szacunek, uznanie osiągnięć i wymianę informacji.

§13

1. W celu zapewnienia zgodności w obszarze związanym z pozycją na rynku finansowym, Bank:
  - 1) prowadzi swoją działalność zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz przyjętymi standardami postępowania;
  - 2) działa w sposób jawny i transparentny;
  - 3) przekazuje do wiadomości publicznej oraz do organów nadzoru prawem przewidziane informacje, raporty i sprawozdania;
  - 4) we wzajemnych stosunkach z innymi bankami oraz innymi instytucjami finansowymi, kieruje się zasadami rzetelności, lojalności środowiskowej oraz powszechnie przyjętymi wzorcami zachowań instytucji zaufania publicznego, z poszanowaniem zasad uczciwej konkurencji.
1. Bank w swojej działalności wykracza poza działania czysto komercyjne, wspierając inicjatywy środowisk lokalnych.
2. Bank przyjmuje odpowiedzialność za bezpośredni wpływ swoich działań na środowisko naturalne i promuje postawy proekologiczne.

Rozdział 4 – Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności

§14

1. Za całość koordynacji procesu zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności, jak też za nadzór nad działaniami komórki ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności odpowiada Prezes Zarządu.
2. Niezależnie od miejsca zajmowanego w strukturze organizacyjnej Banku:
  - 1) komórka ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności przekazuje raporty z obszaru ryzyka braku zgodności bezpośrednio do Zarządu Banku;
  - 2) komórka ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności posiada możliwość przekazywania raportów z obszaru ryzyka braku zgodności również bezpośrednio do Rady Nadzorczej;
  - 3) decyzja o powołaniu i odwołaniu pracownika komórki ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności wraz uzasadnieniem jest przekazywana Radzie Nadzorczej Banku;
  - 4) komórka ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności ma prawo prowadzenia wewnętrznych postępowań wyjaśniających naruszenia compliance;
  - 5) komórka ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności ma prawo do swobodnego wyrażania opinii i zajmowania stanowiska bez obawy negatywnych konsekwencji ze strony władz oraz pracowników Banku;
  - 6) komórka ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności ma prawo do wnioskowania o zlecenie zewnętrznej opinii prawnej, w przypadku wątpliwości odnośnie do aktualnego stanu prawnego;
  - 7) komórka ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności posiada prawo do swobodnego kontaktowania się z każdym pracownikiem Banku (w tym z pracownikami komórki audytu wewnętrznego, komórki prawnej czy komórki ryzyka operacyjnego), Zarządem oraz Radą Nadzorczą i uzyskiwania dostępu do dowolnych dokumentów, czy plików potrzebnych do wykonywania swych obowiązków;
  - 8) komórka ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności uczestniczy we wszystkich posiedzeniach Zarządu oraz Rady Nadzorczej, jeżeli przedmiotem posiedzenia są zagadnienia związane z funkcją zapewnienia zgodności.

§15

W procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza w procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności:
  - a) nadzoruje wykonywanie przez Zarząd obowiązków dotyczących zapewniania zgodności zarówno w ramach funkcji kontroli, jak i zarządzania ryzykiem braku zgodności;
  - b) zatwierdza niniejsze zasady (w tym regulamin funkcjonowania komórki ds. zgodności) i nadzoruje ich przestrzeganie;
  - c) co najmniej raz w roku ocenia efektywność zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank, w oparciu o okresowe (w tym roczne) raporty komórki do spraw zgodności oraz informacje od Zarządu;
  - d) informuje Spółdzielnię o wynikach oceny, o której mowa w pkt. 3).

- 1) Zarząd w procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności:
  - a) odpowiada za efektywne zarządzanie w Banku ryzykiem braku zgodności, w tym za ustanowienie stałej i skutecznie działającej komórki do spraw zgodności, organizację procesu zarządzania ryzykiem oraz nadzór nad jego funkcjonowaniem;
  - b) odpowiada za opracowanie, przyjęcie i wdrożenie oraz zapewnienie przestrzegania niniejszych zasad;
  - c) odpowiada za składanie sprawozdań Radzie Nadzorczej w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności;
  - d) w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w stosowaniu niniejszych zasad podejmuje środki naprawcze lub dyscyplinujące.
- 1) komórka ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności, która:
  - a) wspiera Zarząd w zakresie efektywnego zarządzania ryzykiem braku zgodności, w tym doradza Zarządowi w sprawach obowiązujących Bank przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania,
  - b) prowadzi rejestr naruszeń compliance,
  - c) sporządza na potrzeby Zarządu i Rady Nadzorczej informacje dotyczące stopnia efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz wyznacza profil ryzyka braku zgodności,
  - d) przedstawia Zarządowi propozycje działań, które będą miały na celu minimalizowanie powstałego ryzyka braku zgodności i ograniczanie występowania takich naruszeń przepisów prawa i norm postępowania w przyszłości,
  - e) na bieżąco informuje Zarząd Banku o przypadkach występowania naruszeń compliance,
  - f) opiniuje nowe produkty lub procesy pod kątem ryzyka ewentualnego wystąpienia naruszeń compliance,
  - g) opiniuje procedury wewnętrzne, o których mowa w obowiązujących w Banku zasadach opracowywania i wprowadzania regulacji wewnętrznych, pod kątem ich zgodności z zewnętrznymi przepisami prawa oraz występowania ewentualnych zapisów, które mogłyby wygenerować naruszenie compliance;
  - h) opiniuje każdą masową komunikację kierowaną do klientów Banku;
  - i) monitoruje na bieżąco, stanowiska i wytyczne regulatorów;
  - j) kształtuje świadomość istnienia ryzyka braku zgodności wśród pracowników Banku poprzez realizowanie szkoleń z obszaru compliance, formułowanie pisemnych wytycznych dla pracowników;
  - k) monitoruje na bieżąco zmiany w zewnętrznych przepisach prawa,
  - l) informuje pracowników Banku, w sposób ogólnie dostępny o zaistniałych zmianach w zewnętrznych przepisach prawa.
- 1) wszyscy pracownicy Banku zobowiązani do:
  - a) znajomości przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania w zakresie, który dotyczy realizowanych przez nich obowiązków;
  - b) bezwzględnego przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania;
  - c) informowania komórki ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności o przypadkach naruszeń compliance;
  - d) zgłaszania do komórki ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności własnych pomysłów dotyczących możliwości ograniczania naruszeń compliance;
  - e) dbałości o dobre imię Banku i godne jego reprezentowanie;
  - f) lojalności wobec Banku, w którym są zatrudnieni;
  - g) wykorzystywania posiadanej wiedzy i kwalifikacji w interesie Banku i jego klientów;
  - h) niepodejmowania czynności, które mogłyby doprowadzić do konfliktu interesów pomiędzy nimi a Bankiem, w szczególności nie powinni podejmować działań konkurencyjnych wobec

Banku,

w którym są zatrudnieni;

- i) nienadużywania zajmowanego w Banku stanowiska do osiągnięcia nienależnych osobistych korzyści;
- j) okazywania szacunku wobec pracowników podległych, w tym w szczególności niestosowania jakichkolwiek form mobbingu lub dyskryminacji.

Rozdział 5 – Identyfikacja ryzyka braku zgodności

§16

1. W celu zidentyfikowania ryzyka braku zgodności komórka ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności we współpracy z innymi komórkami organizacyjnymi Banku, jak również w oparciu o dostępne źródła informacji określa obszary ryzyka braku zgodności, a następnie identyfikuje w ramach tych obszarów spoczywające na Banku obowiązki.

2. Zarządzanie ryzykiem braku zgodności obejmuje w Banku w szczególności następujące obszary:

- 1) przepisy i regulacje związane z prawem bankowym (w tym procedury udzielania kredytów);
- 2) przepisy i regulacje związane z działalnością inwestycyjną;
- 3) polityka informacyjna dotycząca ujawnień, obowiązki informacyjne Banku;
- 4) ochrona danych osobowych;
- 5) ochrona konkurencji i konsumentów oraz zwalczanie nieuczciwej konkurencji,
- 6) reklama produktów i usług bankowych;
- 7) przeciwdziałanie nieuczciwym praktykom rynkowym;
- 8) tajemnica bankowa, informacje poufne, tajemnica zawodowa, tajemnica przedsiębiorstwa;
- 9) przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- 10) relacje z klientami, transakcje klientów, w tym tworzenie listy kontrahentów, z którymi Bank nie zamierza lub nie powinien podejmować współpracy;
- 11) rozwijanie nowych modeli biznesowych lub tworzenie nowych produktów, w szczególności pod kątem ich zgodności z przepisami prawa;
- 12) etyka bankowa (dobre praktyki bankowe) zgodnie z Kodeksem Etyki Bankowej przyjętym przez Związek Banków Polskich;
- 13) przyjmowanie zgłoszeń naruszeń compliance, postępowania wyjaśniające (w tym zasada whistleblowing, o której mowa w §17);
- 14) umowy outsourcingowe;
- 15) prawo pracy, w tym problematyka związana mobbingiem i dyskryminacją.

1. Źródłem informacji, o którym mowa w ust. 1, są m.in.:

- 1) raporty, rejestry, ewidencje tworzone lub prowadzone przez inne komórki organizacyjne Banku,
- 2) rejestr naruszeń compliance;
- 3) informacje na temat zmian w otoczeniu rynkowym i regulacyjnym.

§17

1. Pracownicy Banku, jak również członkowie organów Banku, mają prawo i obowiązek przekazania informacji o podejrzeniu wystąpienia nieprawidłowości lub naruszenia przepisów prawa wewnętrznego lub zewnętrznego lub przyjętych przez Bank standardów postępowania, polegających na nieprawidłowym działaniu, zaniechaniu działania lub nieetycznym postępowaniu pracowników Banku lub członków organów Banku, bez zachowania drogi służbowej (tzw. „Zasada Whistleblowing”). Zgłoszenie powinno zawierać informacje umożliwiające określenie nieprawidłowości, a w miarę możliwości określenie jednostki lub pracownika Banku i terminu wystąpienia nieprawidłowego działania lub nieetycznego postępowania pracownika Banku lub członka organu Banku.

2. Zgłoszenia mogą dotyczyć na przykład następujących sytuacji:

- 1) niekorzystnych informacji o Banku, które pracownik uzyskał na podstawie rozmów z klientami;
- 2) informacji, które pracownik pozyskał ze swojego otoczenia, a które mogą świadczyć o nieprzestrzeganiu tajemnicy bankowej, zawodowej, przedsiębiorstwa czy informacji poufnych;

- 3) informacji, które pracownik pozyskał ze swojego otoczenia, a które mogą świadczyć o przyjmowaniu niedozwolonych korzyści majątkowych przez innego pracownika Banku;
  - 4) błędów w procedurach lub umowach, które pracownik sam zauważył;
  - 5) mobbingu pracownika lub innych pracowników;
  - 6) dyskryminacji pracowników;
3. Informacje, o których mowa w ust. 1, ze względu na indywidualne dane oraz opis niezgodności, podlegają odpowiedniej ochronie i nie są nikomu ujawniane, a wszelkie działania zmierzające do ich uszczegółowienia i weryfikacji są prowadzone w sposób minimalizujący możliwość identyfikacji źródła informacji i bez konsekwencji dla osób je zgłaszających. Osoba zgłaszająca niezgodność podlega ochronie na zasadach określonych w obowiązujących w Banku regulacjach wewnętrznych służących przeciwdziałaniu dyskryminacji i mobbingowi.
4. Informacje, o których mowa w ust. 1, mogą być zgłaszane anonimowo. Zgłoszenie takie powinno zawierać co najmniej informacje określające nieprawidłowość i miejsce jej wystąpienia.
5. Pracownicy Banku oraz członkowie organów Banku przekazują informacje o stwierdzonych naruszeniach, o których mowa w niniejszym paragrafie, na bieżąco i bezpośrednio do komórki ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności (pisemnie lub za pośrednictwem poczty elektronicznej). W przypadku gdy naruszenie dotyczy działań lub zaniechań pracownika komórki/osoby ds. ryzyka braku zgodności, zgłoszenie jest przekazywane do Rady Nadzorczej Banku.
6. Zgłoszenia naruszeń, o których mowa w ust. 1, dokonane przez pracowników Banku, nie podlegają zatwierdzeniu przez ich bezpośrednich przełożonych.
7. Zgłoszenia dokonane przez członków organów Banku nie podlegają zatwierdzeniu przez te organy.
8. Wzór dla imiennego zgłoszenia naruszenia, o którym mowa w ust. 1, stanowi załącznik nr 2 do niniejszych zasad.
9. Instrukcja anonimowego zgłaszania informacji o podejrzeniu wystąpienia nieprawidłowości lub naruszenia przepisów prawa wewnętrznego lub zewnętrznego lub przyjętych przez Bank standardów postępowania stanowi załącznik nr 3 do zasad.

Rozdział 6 – Rejestr naruszeń compliance

§18

1. Za prowadzenie rejestru naruszeń compliance odpowiedzialna jest komórka ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności.
2. Rejestr naruszeń compliance aktualizowany jest w okresach kwartalnych, lub na bieżąco, jeżeli informacja o zdarzeniu pochodzi od pracownika.
3. Rejestr naruszeń compliance prowadzony jest na podstawie:
  - 1) rejestru zdarzeń i strat operacyjnych;
  - 2) rejestru reklamacji, skargi wniosków;
  - 3) rejestru spraw sądowych;
  - 4) informacji dotyczącej braku zgodności w obszarze dotyczącym przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
  - 5) wyników kontroli prowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej
  - 6) protokołów pokontrolnych z przeprowadzonych w Banku kontroli przez podmioty zewnętrzne, w tym przez Komisję Nadzoru Finansowego oraz Spółdzielnię;
  - 7) wyników z analiz kwestionariuszy BION;
  - 8) informacji przekazywanych na bieżąco przez pracowników Banku, zgodnie z §17
  - 9) okresowych przeglądów obowiązujących w Banku regulacji wewnętrznych;
  - 10) wydanych opinii prawnych i alertów prawnych;
  - 11) wykonywanego monitoringu otoczenia prawnego/regulacyjnego;
  - 12) niekorzystnych informacji o Banku, które pojawiły się w mediach;
1. Wzór rejestru określa załącznik nr 1 do niniejszych zasad.

§19

1. Naruszenia compliance rejestrowane w rejestrze, podlegają bieżącemu monitorowaniu przez komórkę ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności.
2. Monitorowanie naruszeń compliance obejmuje informacje dotyczące: struktury naruszeń, skali i częstotliwości ich występowania, poniesionych skutków finansowych, szacowanych skutków niefinansowych oraz uwzględnia proponowane działania zaradcze.

Rozdział 7 – Ocena i monitoring

§20

Komórka ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności dokonuje oceny ryzyka braku zgodności, która opiera się, w szczególności na:

- 1) oszacowaniu wystąpienia najbardziej prawdopodobnej liczby typowych naruszeń compliance;
- 2) oszacowaniu potencjalnej lub rzeczywistej straty w wyniku wystąpienia naruszeń compliance;
- 3) ocenie występowania dodatkowych czynników ryzyka braku zgodności związanych ze zmianą otoczenia prawnego.

§21

Komórka ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności określa profil ryzyka braku zgodności na podstawie:

- 1) wyników analizy danych, o których mowa w §§17-19;
- 2) innych dostępnych źródeł.

§22

Monitorowanie ryzyka braku zgodności obejmuje:

- 1) analizę przygotowywanych przez komórkę ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności raportów ryzyka braku zgodności, przeprowadzaną przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą;
- 2) monitoring zgodności;
- 3) monitoring zaleceń poaudytowych /pokontrolnych.

Rozdział 8 – Raportowanie o ryzyku braku zgodności

§23

1. Raporty o ryzyku braku zgodności skupiają się na podstawowych zadaniach, które ma spełniać zarządzanie ryzykiem braku zgodności, a więc dotyczą czynności podejmowanych w celu zapewnienia zgodności działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz przyjętymi przez Bank standardami postępowania.

2. Raporty z ryzyka braku zgodności zawierają m.in.:

- 1) zidentyfikowane ryzyka braku zgodności wraz z ich oceną oraz rekomendowanymi mechanizmami kontrolowania i ograniczania ryzyka, w tym informacje o profilu ryzyka;
- 2) podsumowanie wszystkich naruszeń compliance, które wystąpiły w okresie objętym raportem;
- 3) ocenę skuteczności rekomendowanych środków naprawczych, które były wydawane na bieżąco lub zawarte w poprzednim raporcie;
- 4) rodzaj i wyniki przeprowadzonych monitoringów i testów zgodności.

1. Raporty dotyczące ryzyka braku zgodności sporządzane są dla Rady Nadzorczej i Zarządu w okresach kwartalnych.

2. Komórka ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności na bieżąco informuje Zarząd Banku o przypadkach występowania naruszeń compliance i ewentualnie rekomenduje podjęcie środków naprawczych.

3. Zestawienie raportów z obszarów ryzyka braku zgodności raz w roku jest przekazywane do Spółdzielni po otrzymaniu pisma od Zarządu Spółdzielni.

Rozdział 9 – System kontroli wewnętrznej

§24

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności, objęty jest systemem mechanizmów kontrolnych uwzględniających wszystkie elementy tego procesu, a zwłaszcza: narzędzia szacowania lub pomiaru ryzyka braku zgodności, ocenę realizacji polityki zgodności, system kompetencji i odpowiedzialności,

mechanizmy informacyjno – sprawozdawcze stosowane na poszczególnych szczeblach zarządzania, prowadzenie rejestrów, szkolenia.

§25

Wszyscy pracownicy Banku oraz członkowie organów Banku są zobowiązani do przeprowadzania rzetelnej kontroli bieżącej na zajmowanym stanowisku.

§26

Kierownicy komórek organizacyjnych, w ramach kontroli wewnętrznej, poddają ocenie mechanizmy i procedury kontrolne w komórkach i jednostkach organizacyjnych oraz analizują przestrzeganie przez pracowników obowiązujących regulacji w zakresie ryzyka braku zgodności.

§27

Szczegółowy tryb przeprowadzania i dokumentowania czynności kontrolnych, wykonywanych w ramach systemu kontroli wewnętrznej, określony jest w obowiązujących w Banku regulacjach wewnętrznych.

Rozdział 10 – Postanowienia końcowe

§28

1. Wszyscy pracownicy Banku zobowiązani są zapoznać się z niniejszymi zasadami.
2. Zasady podlegają przeglądom nie rzadziej niż raz w roku w celu ich dostosowania do zmian.
3. Za weryfikację odpowiada komórka ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności.
4. Zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności wchodzi w życie z dniem 01.12.2017 r.

Rejestr naruszeń compliance

Data wpisu	Źródło danych	Opis naruszenia	Obszar ryzyka	Ryzyko wystąpienia lub poniesione skutki		Ocena komórki ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności	Uwagi / rekomendacje
				sankcje finansowe	sankcje niefinansowe		

Załącznik nr 2
do Instrukcji zarządzania ryzykiem braku zgodności (...)

Zgłoszenie naruszenia compliance

Data naruszenia compliance	Niezgodność w zakresie ¹ :		Opis niezgodności	Dotyczy komórki organizacyjnej
	naruszenia przepisów prawa wewnętrznego lub zewnętrznego lub przyjętych przez Bank standardów postępowania	działania komórki organizacyjnej		

.....

.....
osoba zgłaszająca i data zgłoszenia

UWAGA

- 1. Zgłoszenie nie podlega zatwierdzeniu przez bezpośredniego przełożonego**
- 2. Zgłoszenie należy przekazywać bezpośrednio do komórki/osoby ds. ryzyka braku zgodności**

Załącznik nr 3
do Instrukcji zarządzania ryzykiem braku zgodności (...)

¹ _____
TAK / NIE

Instrukcja anonimowego zgłaszania informacji o podejrzeniu wystąpienia nieprawidłowości lub naruszenia przepisów prawa wewnętrznego lub zewnętrznego lub przyjętych przez Bank standardów postępowania

1. Wiadomości o podejrzeniu wystąpienia nieprawidłowości lub naruszenia przepisów prawa wewnętrznego lub powszechnie obowiązującego lub przyjętych przez Bank standardów postępowania, polegających na nieprawidłowym działaniu, zaniechaniu działania lub nieetycznym postępowaniu pracowników Banku lub członków organów Banku, bez zachowania drogi służbowej (tzw. „Zasada Whistleblowing”), mogą być zgłaszane anonimowo.
2. Anonimowość zgłoszenia polega na nieumieszczeniu w nim danych umożliwiających identyfikację osoby zgłaszającej, np. imienia i nazwiska, odręcznego pisma, danych adresowych.
3. Zgłoszenia, o których mowa w ust. 1 przekazywane są za pośrednictwem komórki ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności, do wyznaczonego Członka Zarządu - Prezesa. Gdy nieprawidłowość dotyczy działań pracownika tej komórki lub Członków Zarządu lub Członków Rady Nadzorczej, zgłoszenie przekazywane jest do rozpatrzenia Radzie Nadzorczej Banku – zgłoszenie otrzymuje Prezydium Rady Nadzorczej.
4. Pracownik lub członek organu Banku może zgłosić informacje, o których mowa w pkt 1., anonimowo, na przykład:
  - 1) przez wysłanie listem zwykłym wiadomości zaadresowanej pismem drukowanym na adres Bank Spółdzielczy w Strykowie, ul. Warszawska 29, 95-010 Stryków z dopiskiem (do rąk własnych Prezesa).
  - 2) przez wysłanie wiadomości elektronicznej z konta elektronicznego niezawierającego danych nadawcy na adres strykow@bsstrykow.sgb.pl,
  - 3) w przypadku zgłoszenia informacji wskazanych w pkt 1, które dotyczą pracownika komórki ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności lub Prezesa, zgłoszenie przekazuje się listem zwykłym zaadresowanym pismem drukowanym do Rady Nadzorczej Banku na adres Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Strykowie ul. Warszawska 29, 95-010 Stryków,
  - 4) w każdy inny sposób, który zdaniem zgłaszającego zapewni mu anonimowość oraz umożliwi zbadanie wystąpienia okoliczności, o których mowa w pkt 1.
5. Każdy zgłoszony przypadek podlega indywidualnej ocenie z zachowaniem zasady anonimowości zgłoszenia.
6. Komórka ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności podejmuje kroki niezbędne do wyeliminowania potwierdzonych nieprawidłowości.
7. Komórka ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności raportuje Zarządowi/Radzie Nadzorczej o zgłoszonych przypadkach i stwierdzonych w wyniku analizy nieprawidłowościach, w cyklach kwartalnych w ramach raportu w zakresie ryzyka braku zgodności.
8. W przypadku gdy zgłoszone i potwierdzone nieprawidłowości dotyczą pracownika komórki ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności, sprawę tę prowadzi Zarząd.

Załącznik nr 4

do Instrukcji zarządzania ryzykiem braku zgodności (...)

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że zapoznałem/łam się z „Instrukcją zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym w Strykowie” i przyjmuję powyższy dokument do realizacji i stosowania co potwierdzam podpisem.

Lp.	Imię i nazwisko	Data	Podpis
1	Bełdzińska Agnieszka		
2	Czerwonka Joanna		
3	Jabłońska Agnieszka		
4	Kałach Joanna		
5	Kapusta Ewa		

6	Karpińska Anna		
7	Kubicka Wioletta		
8	Łęcka Inga		
9	Łuszczzyńska Angelika		
10	Okońska Marlena		
11	Pałka Aleksandra		
12	Piesterziewicz Agnieszka		
13	Roźniata Małgorzata		
14	Sędzikowski Michał		
15	Szydlik Elżbieta		
16	Tomczak Marta		
17	Zaborska Iwona		
18			
19			
20			

Załącznik nr 5
do Instrukcji zarządzania ryzykiem braku zgodności

Szczegółowy opis obszarów ryzyka braku zgodności

1. Ochrona danych osobowych

§ 1

1. W rozumieniu ustawy o ochronie danych osobowych za dane osobowe uważa się wszelkie informacje dotyczące zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osoby fizycznej.
2. Organem do spraw ochrony danych osobowych jest Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych.
3. Do zadań Generalnego Inspektora należy między innymi:
  - 1) kontrola zgodności przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych osobowych;
  - 2) wydawanie decyzji administracyjnych i rozpatrywanie skarg w sprawach wykonania przepisów o ochronie danych osobowych.
1. Generalny Inspektor wykonuje swoje zadania przy pomocy Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.
2. W celu wykonania swoich zadań Generalny Inspektor, jego zastępca lub upoważnieni pracownicy Biura, mają prawo wstępu, w godzinach od 6.00 do 22.00, za okazaniem imiennego upoważnienia i legitymacji służbowej, do pomieszczenia, w którym zlokalizowany jest zbiór danych, w celu oceny zgodności przetwarzania danych z ustawą.

§ 1

1. Zbiorem danych jest każdy posiadający strukturę zestaw danych o charakterze osobowym, dostępnych według określonych kryteriów, niezależnie od tego, czy zestaw ten jest rozproszony lub podzielony funkcjonalnie.
2. Przez przetwarzanie danych rozumie się jakiegokolwiek operacje wykonywane na danych osobowych, takie jak zbieranie, utrwalanie, przechowywanie, opracowywanie, zmienianie, udostępnianie i usuwanie, a zwłaszcza te, które wykonuje się w systemach informatycznych.
3. Administratorem danych jest organ (jednostka organizacyjna, podmiot) decydujący o celach i środkach przetwarzania danych osobowych; administratorem danych osobowych na potrzeby niniejszej regulacji jest Bank.
4. Przetwarzanie danych osobowych w Banku dotyczy nie tylko klientów, ale również pracowników.

§ 1

1. Przetwarzanie danych jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy:

- 1) osoba, której dane dotyczą, wyrazi na to zgodę, chyba że chodzi o usunięcie danych jej dotyczących; zgoda może obejmować również przetwarzanie danych w przyszłości, jeżeli nie zmienia się cel przetwarzania; jeżeli przetwarzanie danych jest niezbędne dla ochrony żywotnych interesów osoby, której dane dotyczą, a uzyskanie zgody jest niemożliwe, można przetwarzać dane bez zgody tej osoby, do czasu, gdy uzyskanie zgody będzie możliwe;
- 2) jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa;
- 3) jest to konieczne do realizacji umowy, gdy osoba, której dane dotyczą, jest jej stroną lub gdy jest to niezbędne do podjęcia działań przed zawarciem umowy na żądanie osoby, której dane dotyczą;
- 4) jest niezbędne do wykonania określonych prawem zadań realizowanych dla dobra publicznego;
- 5) jest to niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów² realizowanych przez administratora danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą.

1. Bank jest zobowiązany poinformować klienta o celu zbierania danych.

2. Klienci, których dane osobowe Bank przetwarza, posiadają ustawowe prawo do żądania (raz na 6 miesięcy) informacji, jakie dane na ich temat znajdują się w zbiorach Banku, w jaki sposób je uzyskano, w jakim celu i zakresie Bank je przetwarza oraz, w jakim zakresie i komu Bank udostępnił dane.

§ 1

1. Z punktu widzenia ochrony danych osobowych ważnym jest, aby Bank zastosował środki techniczne i organizacyjne zapewniające ochronę przetwarzanych danych osobowych odpowiednią do zagrożeń oraz kategorii danych objętych ochroną, a w szczególności powinien zabezpieczyć dane przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, zabranianiem przez osobę nieuprawnioną, przetwarzaniem

z naruszeniem ustawy oraz zmianą, utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem.

2. Do przetwarzania danych mogą być dopuszczone wyłącznie osoby posiadające upoważnienie nadane przez administratora danych.

§ 1

1. W przypadku naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych Generalny Inspektor nakazuje przywrócenie stanu zgodnego z prawem, a w szczególności:

- 1) usunięcie uchybień;
- 2) uzupełnienie, uaktualnienie, sprostowanie, udostępnienie lub nieudostępnienie danych osobowych;
- 3) zastosowanie dodatkowych środków zabezpieczających zgromadzone dane osobowe;
- 4) zabezpieczenie danych lub przekazanie ich innym podmiotom;
- 5) usunięcie danych osobowych.

1. W razie stwierdzenia, że działanie lub zaniechanie kierownika jednostki organizacyjnej, jej pracownika lub innej osoby fizycznej będącej administratorem danych wyczerpuje znamiona przestępstwa określonego w ustawie, Generalny Inspektor kieruje do organu powołanego do ścigania przestępstw zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa.

2. Kto przetwarza w zbiorze dane osobowe, choć ich przetwarzanie nie jest dopuszczalne albo do których przetwarzania nie jest uprawniony, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 1

Przykładowe naruszenia compliance, które mogą się pojawić w związku z nieprzestrzeganiem ustawy o ochronie danych osobowych to:

- 1) brak pisemnej zgody osoby, której dane dotyczą, na przetwarzanie danych osobowych;

---

² Za prawnie usprawiedliwionych cel uważa się marketing bezpośredni własnych produktów lub usług administratora danych, dochodzenie roszczeń z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

- 2) ujawnienie danych osobowych w powiązaniu z tajemnicą bankową, np. w postaci przekazania informacji dotyczących rachunku lub kredytu;
- 3) nieuprawnione wysłanie korespondencji np. do klienta, który wyraził sprzeciw wobec działań marketingowych;
- 4) zostawianie na biurku dokumentów w sposób umożliwiający ich przeglądanie przez osoby nieupoważnione (tzw. brak stosowania zasady czystego biurka),
- 5) niezabezpieczenie komputera przed korzystaniem z niego przez inne osoby, w szczególności nieblokowanie komputera podczas nieobecności pracownika;
- 6) udostępnienie innym pracownikom lub osobom postronnym hasła do komputera lub systemów informatycznych;
- 7) niezniszczenie wszelkich nieaktualnych dokumentów w sposób uniemożliwiający ich odtworzenie;
- 8) nieprzechowywanie dokumentów zawierających dane osobowe w zamkniętych na klucz szafach;
- 9) wynoszenie poza miejsce pracy dokumentów zawierających dane osobowe;
- 10) przypadki włamań (czyny hakerskie) do systemu informatycznego, podczas których osoba włamująca się do systemu mogła pozyskać dane osobowe;
- 11) posiadanie w zbiorze danych, które są niekompletne, nieaktualne, nieprawdziwe lub zostały zebrane z naruszeniem ustawy albo są już zbędne do realizacji celu, dla którego zostały zebrane;
- 12) nadanie przez Administratora danych upoważnienia do przetwarzania danych osobowych, osobom które nie realizują czynności wymagających korzystania z przyznaných w tym zakresie uprawnień;
- 13) brak pełnej dokumentacji opisującej sposób i zakres przetwarzania danych osobowych,
- 14) niedopełnienie przez Administratora danych obowiązku zgłoszenia Generalnemu Inspektorowi zmian dokonanych w zbiorze danych.

1. Ochrona konkurencji i konsumentów

§ 1

1. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów³ reguluje m.in. zasady i tryb przeciwdziałania praktykom ograniczającym konkurencję oraz praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów.
2. Na potrzeby niniejszej regulacji ograniczono się do zapisów odnoszących się do praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.
3. Nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów.
4. Ochrona zbiorowych interesów konsumentów przewidziana w ustawie nie wyłącza ochrony wynikającej z innych ustaw.
5. Organem do spraw ochrony konkurencji i konsumentów jest Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.
6. W ramach samorządów powiatowych działa powiatowy rzecznik konsumentów, który może wystąpić do Banku w sprawach ochrony praw i interesów konsumentów.

§ 1

Ustawa zakazuje stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, którymi są godzące w nie bezprawne działania Banku, w szczególności:

- 1) stosowanie postanowień umów, które zostały wpisane do rejestru⁴ postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone;
- 2) naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji;
- 3) nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji.

§ 1

---

³ Konsument w rozumieniu przepisów ustawy Kodeks cywilny

⁴ Rejestr prowadzony jest przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów na podstawie prawomocnych wyroków Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

1. W przypadku naruszenia przepisów, o których mowa w § 8, Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazuje zaniechanie jej stosowania.
2. Prezes Urzędu może nałożyć na Bank, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli Bank, choćby nieumyślnie, dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w § 8.

§ 1

Przykładowe naruszenia compliance, które mogą się pojawić w związku z nieprzestrzeganiem ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów to:

- 1) stosowanie postanowień umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone;
- 2) nieudzielenie konsumentowi rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji (m.in. o której mowa w ustawie o kredycie konsumenckim, Rekomendacji T i S Komisji Nadzoru Finansowego);
- 3) wprowadzająca w błąd reklama.

1. Zwalczanie nieuczciwej konkurencji

§ 1

1. Czynem nieuczciwej konkurencji jest działanie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami, jeżeli zagraża lub narusza interes innego przedsiębiorcy lub klienta.
2. Na potrzeby niniejszej regulacji czynami nieuczciwej konkurencji są w szczególności: naruszenie tajemnicy przedsiębiorstwa⁵, nakłanianie do rozwiązania lub niewykonania umowy, pomawianie lub nieuczciwe zachwalanie, nieuczciwa lub zakazana reklama.

§ 1

1. W razie dokonania czynu nieuczciwej konkurencji, przedsiębiorca, którego interes został zagrożony lub naruszony, może żądać:

- 1) zaniechania niedozwolonych działań;
- 2) usunięcia skutków niedozwolonych działań;
- 3) złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie;
- 4) naprawienia wyrządzonej szkody, na zasadach ogólnych;
- 5) wydania bezpodstawnie uzyskanych korzyści, na zasadach ogólnych;
- 6) zasądzenia odpowiedniej sumy pieniężnej na określony cel społeczny związany ze wspieraniem kultury polskiej lub ochroną dziedzictwa narodowego – jeżeli czyn nieuczciwej konkurencji był zawiniony.

1. Ujawnienie innej osobie lub wykorzystanie we własnej działalności gospodarczej informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa, jeżeli wyrządza to poważną szkodę przedsiębiorcy, podlega karze grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

2. Rozpowszechnianie nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd wiadomości o przedsiębiorstwie, w celu szkodzenia przedsiębiorcy, podlega karze aresztu lub grzywny.

§ 1

Przykładowe naruszenia compliance, które mogą się pojawić w związku z nieprzestrzeganiem ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, to:

- 1) ujawnienie przez pracownika informacji stanowiącej tajemnicę Banku;
- 2) uzyskanie od pracownika innego banku informacji stanowiącej tajemnicę tego banku;
- 3) nakłanianie, przez pracownika Banku, osoby świadczącej na rzecz przedsiębiorcy pracę (w tym na rzecz innego banku), do niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków pracowniczych

---

⁵ Przez tajemnicę przedsiębiorstwa rozumie się nieujawnione do wiadomości publicznej informacje techniczne, technologiczne, organizacyjne przedsiębiorstwa lub inne informacje posiadające wartość gospodarczą, co do których przedsiębiorca podjął niezbędne działania w celu zachowania ich poufności.

albo innych obowiązków umownych, w celu przysporzenia korzyści sobie lub osobom trzecim albo szkodenia przedsiębiorcy;

4) nakłanianie, przez pracownika Banku, klientów przedsiębiorcy (w tym innego banku) lub innych osób, do rozwiązania z nim umowy albo niewykonania lub nienależytego wykonania umowy, w celu przysporzenia korzyści sobie lub osobom trzecim albo szkodenia przedsiębiorcy;

5) rozpowszechnianie przez pracownika Banku nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd wiadomości o osobach kierujących Bankiem;

6) rozpowszechnianie przez pracownika Banku nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd wiadomości o oferowanych przez Bank produktach lub usługach;

7) rozpowszechnianie przez pracownika Banku nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd wiadomości o sytuacji gospodarczej Banku;

8) reklama sprzeczna z przepisami prawa, dobrymi obyczajami lub uchybiająca godności człowieka;

9) reklama wprowadzająca klienta w błąd i mogąca przez to wpłynąć na jego decyzję co do nabycia produktu lub skorzystania z usługi Banku;

10) reklama odwołująca się do uczuć klientów przez wywoływanie lęku, wykorzystywanie przesądów lub łatwowierności dzieci;

11) wypowiedź, która, zachęcając do nabywania towarów lub usług, sprawia wrażenie neutralnej informacji;

12) reklama, która stanowi istotną ingerencję w sferę prywatności, w szczególności przez uciążliwe dla klientów nagabywanie w miejscach publicznych, przesyłanie na koszt klienta niezamówionych towarów lub nadużywanie technicznych środków przekazu informacji;

13) reklama porównawcza.⁶

1. Przeciwdziałanie nieuczciwym praktykom rynkowym

§ 1

1. Za praktykę rynkową uważa się działanie lub zaniechanie przedsiębiorcy, sposób postępowania, oświadczenie lub informację handlową, w szczególności reklamę i marketing, bezpośrednio związane z promocją lub nabyciem produktu przez konsumenta.

2. Praktyka rynkowa stosowana przez przedsiębiorców wobec konsumentów jest nieuczciwa, jeżeli jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i w istotny sposób zniekształca lub może zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta⁷ przed zawarciem umowy dotyczącej produktu, w trakcie jej zawierania lub po jej zawarciu.

3. Na potrzeby niniejszej regulacji za nieuczciwą praktykę rynkową uznaje się w szczególności praktykę rynkową wprowadzającą w błąd oraz agresywną praktykę rynkową, a także stosowanie sprzecznego z prawem kodeksu dobrych praktyk, jeżeli działania te spełniają przesłanki określone w ust. 1.

4. Praktykę rynkową uznaje się za działanie wprowadzające w błąd, jeżeli działanie to w jakikolwiek sposób powoduje lub może powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął.

5. Praktykę rynkową uznaje się za zaniechanie wprowadzające w błąd, jeżeli pomija istotne informacje potrzebne przeciętnemu konsumentowi do podjęcia decyzji.

6. Praktykę rynkową uznaje się za agresywną, jeżeli przez niedopuszczalny nacisk w znaczny sposób ogranicza lub może ograniczyć swobodę wyboru przeciętnego konsumenta lub jego zachowanie względem produktu.

§ 1

1. W razie wystąpienia nieuczciwej praktyki rynkowej konsument, którego interes został zagrożony lub naruszony może żądać:

⁶ Reklama umożliwiająca bezpośrednio lub pośrednio rozpoznanie konkurenta albo towarów lub usług oferowanych przez konkurenta, z wyjątkiem sytuacji opisanych w art. 16 ust. 3 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

⁷ Rozumie się przez to konsumenta, który jest dostatecznie dobrze poinformowany, uważny i ostrożny.

- 1) zaniechania tej praktyki;
  - 2) usunięcia skutków tej praktyki;
  - 3) złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie;
  - 4) naprawienia wyrządzonej szkody na zasadach ogólnych, w szczególności żądania unieważnienia umowy, z obowiązkiem wzajemnego zwrotu świadczeń oraz zwrotu przez przedsiębiorcę kosztów związanych z nabyciem produktu;
  - 5) zasądzenia odpowiedniej sumy pieniężnej na określony cel społeczny związany ze wspieraniem kultury polskiej, ochroną dziedzictwa narodowego lub ochroną konsumentów.
1. Ciężar dowodu, że dana praktyka rynkowa nie stanowi nieuczciwej praktyki wprowadzającej w błąd spoczywa na Banku, jeżeli zarzucono jemu stosowanie nieuczciwej praktyki rynkowej.
  2. Kto stosuje agresywną praktykę rynkową, podlega karze grzywny.

§ 1

Przykładowe naruszenia compliance, które mogą się pojawić w związku z nieprzestrzeganiem ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym to:

- 1) rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji;
- 2) rozpowszechnianie prawdziwych informacji w sposób mogący wprowadzać w błąd;
- 3) rozpowszechnianie informacji o oferowanym produkcie, który w Banku nie jest dostępny;
- 4) zatajenie lub nieprzekazanie w sposób jasny, jednoznaczny lub we właściwym czasie istotnych informacji dotyczących produktu;
- 5) niepodanie pełnej informacji o cenie (kosztach) danego produktu;
- 6) informacje o istnieniu prawa do odstąpienia od umowy lub rozwiązania umowy, jeżeli prawo takie wynika z ustawy lub umowy;
- 7) reklama przynęta, która podaje różne cechy produktu, a Bank ma świadomość, że nie będzie mógł zaoferować produktu zgodnie z reklamowanymi cechami;
- 8) twierdzenie, że produkt będzie dostępny jedynie przez bardzo ograniczony czas lub że będzie on dostępny na określonych warunkach przez bardzo ograniczony czas, jeżeli jest to niezgodne z prawdą, w celu nakłonienia konsumenta do podjęcia natychmiastowej decyzji dotyczącej umowy i pozbawienia go możliwości świadomego wyboru produktu;
- 9) twierdzenie lub wywoływanie wrażenia, że sprzedaż produktu jest zgodna z prawem, jeżeli jest to niezgodne z prawdą;
- 10) zakładanie, prowadzenie lub propagowanie systemów promocyjnych typu piramida, w ramach których konsument wykonuje świadczenie w zamian za możliwość otrzymania korzyści materialnych, które są uzależnione przede wszystkim od wprowadzenia innych konsumentów do systemu, a nie odsprzedaży produktów;
- 11) twierdzenie, że nabycie produktu jest w stanie zwiększyć szanse na wygraną w grach losowych;
- 12) przekazywanie nierzetelnych informacji dotyczących warunków rynkowych lub dostępności produktu, z zamiarem nakłonienia konsumenta do zakupu produktu na warunkach mniej korzystnych niż warunki rynkowe;
- 13) twierdzenie, w ramach praktyki rynkowej, że organizowany jest konkurs lub promocja z nagrodami, a następnie nieprzyznanie opisanych nagród lub ich odpowiedniego ekwiwalentu;
- 14) prezentowanie produktu jako „gratis”, „darmowy”, „bezpłatny” lub w podobny sposób, jeżeli konsument musi uiścić jakąkolwiek należność,
- 15) celowe wykorzystanie przez przedsiębiorcę przymusowego położenia konsumenta lub innych okoliczności na tyle poważnych, że ograniczają one zdolność konsumenta do podjęcia świadomej decyzji dotyczącej umowy;
- 16) uciążliwe i niewywołane działaniem albo zaniechaniem konsumenta nakłanianie do nabycia produktów przez telefon, faks, pocztę elektroniczną lub inne środki porozumiewania się na odległość, z wyjątkiem przypadków egzekwowania zobowiązań umownych, w zakresie dozwolonym przez obowiązujące przepisy;

- 17) informowanie konsumenta o tym, że jeżeli nie nabeździe produktu, pracownikowi może grozić utrata pracy lub środków do życia;
- 18) wywoływanie wrażenia, że konsument już uzyskał, uzyska bezwarunkowo lub po wykonaniu określonej czynności, nagrodę lub inną porównywalną korzyść, gdy w rzeczywistości nagroda lub inna porównywalna korzyść nie istnieje lub uzyskanie nagrody lub innej porównywalnej korzyści uzależnione jest od wpłacenia przez konsumenta określonej kwoty pieniędzy lub poniesienia innych kosztów;
- 19) stosowanie postanowień umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone⁸;
- 20) naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji;
- 21) nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji.

1. Zachowanie tajemnicy bankowej i tajemnicy przedsiębiorstwa

§ 1

1. Kwestie związane z zachowaniem tajemnicy przedsiębiorstwa zostały przedstawione w § 11-13.
2. Tajemnica bankowa należy do szczególnego rodzaju tajemnic zawodowych - obejmuje ona praktycznie wszystkie informacje związane z wykonywaniem przez banki ustawowo przepisanych im obowiązków; zgodnie z art. 104 ustawy Prawo bankowe nie tylko bank, ale również osoby w nim zatrudnione są obowiązane zachować tajemnicę bankową i to samo tyczy się podmiotów, za pośrednictwem których bank wykonuje czynności bankowe.
3. Tajemnica bankowa obejmuje wszystkie informacje dotyczące czynności bankowej⁹, uzyskane w czasie negocjacji, w trakcie zawierania i realizacji umowy, na podstawie której bank tę czynność wykonuje; zwrot „wszystkie informacje” oznacza, że przedmiotowy zakres tajemnicy bankowej oparty został na zasadzie maksymalizacji (w praktyce tajemnica bankowa powstaje w związku z każdą czynnością banku podejmowaną na rzecz swojego klienta, nawet tego potencjalnego).
4. Obowiązek zachowania tajemnicy bankowej nie dotyczy przypadków określonych w art. 104 Prawa bankowego (m. in. takie przypadki, gdy ujawnienie informacji objętej tajemnicą jest potrzebne do należytego wykonania umowy lub czynności mających związek z zawarciem i wykonaniem tej umowy, a także sytuacje, gdy taka wiedza jest niezbędna do zawarcia i wykonania umowy sprzedaży wierzytelności zakwalifikowanych zgodnie z odrębnymi przepisami do kategorii straconych albo ujawnienia jej adwokatom lub radcom prawnym w związku ze świadczeniem przez nich pomocy prawnej na rzecz banku).
5. W pewnych przypadkach, określonych w art. 105 ustawy Prawo bankowe, bank ma obowiązek udzielenia informacji, które stanowią tajemnicę.

§ 1

1. Jeżeli z ujawnienia tajemnicy bankowej i z wykorzystania jej niezgodnie z przeznaczeniem wynikną jakieś szkody, wówczas bank ponosi za nie odpowiedzialność na zasadzie winy.
2. Obowiązek zachowania tajemnicy bankowej dotyczy również bezterminowo osób, które przestały być pracownikami banku.
3. Naruszenie tajemnicy bankowej nie skutkuje samo przez się odpowiedzialnością odszkodowawczą - odpowiedzialność będzie zależała od tego, czy poszkodowany tym zachowaniem zdoła wykazać adekwatny związek przyczynowy między faktem naruszenia tajemnicy bankowej a poniesioną szkodą; brak któregoś z tych elementów nie pozwoli na przypisanie odpowiedzialności cywilnej bankowi.
4. Zgodnie z art. 171 ust. 4 ustawy Prawo bankowe, każdy, kto będąc zobowiązany do podania uprawnionym organom informacji dotyczących banku i klientów banku w zakresie ustalonym w ustawie, podaje nieprawdziwe lub zataja prawdziwe dane, podlega grzywnie i karze pozbawienia wolności do 3 lat.

⁸ Wykaz klauzul niedozwolonych znajduje się w Intranecie SGB (zakładka: Informacje użytkowników/ Departament Relacji/Biurow Organizacji).

⁹ Opisane w art. 5 ustawy Prawo bankowe.

5. Zgodnie z art. 171 ust. 5 ustawy Prawo bankowe, jeżeli osoby zobowiązane do przestrzegania tajemnicy bankowej, ujawniają lub wykorzystują informacje stanowiące tajemnicę bankową niezgodnie z upoważnieniem określonym w ustawie, podlegają grzywnie do 1 mln złotych i karze pozbawienia wolności do 3 lat; wymienione przestępstwa można popełnić tylko umyślnie i są ścigane z urzędu.

§ 1

Przykładowe naruszenia compliance, które mogą się pojawić w związku z nieprzestrzeganiem ustawy Prawo bankowe w zakresie tajemnicy bankowej, to ujawnienie przez pracownika Banku osobom nieupoważnionym wszelkich informacji o klientach Banku (np. ich danych osobowych, stanów rachunków bankowych, warunkach zawieranych umów, informacji o sytuacji finansowej).

1. Przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu

§ 1

1. Przez pranie pieniędzy rozumie się zamierzone postępowanie polegające na:

- 1) zamianie lub przekazaniu wartości majątkowych pochodzących z działalności o charakterze przestępczym lub z udziału w takiej działalności, w celu ukrycia lub zatajenia bezprawnego pochodzenia tych wartości majątkowych albo udzieleniu pomocy osobie, która bierze udział w takiej działalności w celu uniknięcia przez nią prawnych konsekwencji tych działań;
- 2) ukryciu lub zatajeniu prawdziwego charakteru wartości majątkowych lub praw związanych z nimi, ich źródła, miejsca przechowywania, rozporządzania, faktu ich przemieszczania, ze świadomością, że wartości te pochodzą z działalności o charakterze przestępczym lub udziału w takiej działalności;
- 3) nabyciu, objęciu w posiadanie albo używaniu wartości majątkowych pochodzących z działalności o charakterze przestępczym lub udziału w takiej działalności;
- 4) współdziałaniu, usiłowaniu popełnienia, pomocnictwie lub podżeganiu w przypadkach zachowań określonych w pkt 1-3 również jeżeli działania, w ramach których uzyskano wartości majątkowe, były prowadzone na terytorium innego państwa niż Rzeczpospolita Polska.

1. Organami administracji rządowej właściwymi w sprawach przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu są:

- 1) minister właściwy do spraw instytucji finansowych, jako naczelny organ informacji finansowej;
- 2) Generalny Inspektor Informacji Finansowej.

1. Bank jest zobowiązany wprowadzić, w formie pisemnej, wewnętrzną procedurę w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

2. Bank posiada obowiązek rejestrowania transakcji¹⁰, której równowartość przekracza 15.000 euro, również ma obowiązek zarejestrować taką transakcję w przypadku, gdy jest ona przeprowadzana za pomocą więcej niż jednej operacji, których okoliczności wskazują, że są one ze sobą powiązane i zostały podzielone na operacje o mniejszej wartości z zamiarem uniknięcia obowiązku rejestracji.

§ 1

1. Bank podlega karze pieniężnej, jeżeli:

- 1) nie dopełnił obowiązku rejestracji transakcji, o której mowa § 20 ust. 4, przekazania Generalnemu Inspektorowi dokumentów dotyczących tej transakcji lub przechowywania przez wymagany okres rejestru tych transakcji lub dokumentów dotyczących tej transakcji;
- 2) nie dopełnił obowiązku przeprowadzenia analizy ryzyka w celu zastosowania odpowiednich środków bezpieczeństwa finansowego;
- 3) nie dopełnił obowiązku stosowania środków bezpieczeństwa finansowego;
- 4) nie dopełnił obowiązku przechowywania przez wymagany okres udokumentowanych wyników analizy;
- 5) nie dopełnił obowiązku zapewnienia udziału pracowników w programie szkoleniowym;

¹⁰ Za wyjątkiem tych, o których mowa w art. 8 ust. 1e ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

- 6) nie dopełnia obowiązku wykonania w terminie wniosku lub zalecenia pokontrolnego;
  - 7) nawiązuje lub utrzymuje współpracę z bankiem fikcyjnym.
1. Bank podlega karze pieniężnej również w przypadkach, jeżeli:
- 1) nie zapewnia, aby przekazowi pieniężnemu towarzyszyły pełne informacje o zleceniodawcy;
  - 2) nie dysponuje skuteczną procedurą pozwalającą na wykrycie braku informacji o zleceniodawcy;
  - 3) nie informuje Generalnego Inspektora Informacji Finansowej o fakcie regularnego zaniechania przekazywania wymaganych informacji o zleceniodawcy przez dostawcę usług płatniczych odbiorcy;
  - 4) pośrednicząc, jako dostawca usług płatniczych, nie zachowuje wszystkich otrzymanych informacji o zleceniodawcy, które towarzyszą przekazom pieniężnym;
  - 5) nie udziela na zapytanie Generalnego Inspektora Informacji Finansowej pełnej odpowiedzi dotyczącej informacji o zleceniodawcy towarzyszącej przekazom pieniężnym oraz nie przekazuje Generalnemu Inspektorowi, na jego żądanie, odpowiednich dokumentów;
  - 6) nie zamraża wartości majątkowych osoby, grupy lub podmiotu lub nie przekazuje Generalnemu Inspektorowi wszystkich posiadanych danych uzasadniających zamrożenie wartości majątkowych.
1. Karę pieniężną nakłada Generalny Inspektor Informacji Finansowej w drodze decyzji, w wysokości nie większej niż 750.000 zł, a w razie niedopełnienia obowiązku zapewnienia udziału pracowników w programie szkoleniowym - w wysokości nie większej niż 100.000 zł.

§ 1

Przykładowe naruszenia compliance, które mogą się pojawić w związku z nieprzestrzeganiem ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, to:

- 1) niedopełnienie obowiązku rejestracji transakcji, o której mowa § 20 ust. 4,
- 2) nieprzekazanie Generalnemu Inspektorowi dokumentów o transakcjach zarejestrowanych;
- 3) nieprzechowywanie przez wymagany okres rejestru tych transakcji lub dokumentów dotyczących tej transakcji;
- 4) niedopełnienie obowiązku przeprowadzenia analizy ryzyka w celu zastosowania odpowiednich środków bezpieczeństwa finansowego;
- 5) niedopełnienie obowiązku stosowania środków bezpieczeństwa finansowego;
- 6) niedopełnienie obowiązku przechowywania przez wymagany okres udokumentowanych wyników analiz przeprowadzanych transakcji, rejestru transakcji, informacji o transakcjach przeprowadzanych przez Bank oraz dokumentów dotyczących transakcji;
- 7) niedopełnienie obowiązku zapewnienia udziału pracowników w programie szkoleniowym;
- 8) niedopełnienie obowiązku wykonania w terminie wniosku lub zalecenia pokontrolnego wydanego przez Generalnego Inspektora;
- 9) nieposiadanie przez Bank wewnętrznej procedury w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- 10) niezapewnienie pełnej identyfikacji stron transakcji;
- 11) niedysponowanie skuteczną procedurą pozwalającą na wykrycie braku informacji o zleceniodawcy;
- 12) pośrednicząc, jako dostawca usług płatniczych, niezachowywanie wszystkich otrzymanych informacji o zleceniodawcy, które towarzyszą przekazom pieniężnym;
- 13) nieudzielenie, na zapytanie Generalnego Inspektora Informacji Finansowej, pełnej odpowiedzi dotyczącej informacji o zleceniodawcy towarzyszącej przekazom pieniężnym oraz nieprzekazanie Generalnemu Inspektorowi, na jego żądanie, odpowiednich dokumentów;
- 14) niedopełnienie obowiązku przekazania w terminie 14 dni po upływie każdego miesiąca kalendarzowego do GIIF informacji o transakcjach zarejestrowanych;
- 15) niedopełnienie obowiązku wyznaczenia osoby odpowiedzialnej za wykonywanie obowiązków określonych w ustawie.

1. Kredyt konsumencki

§ 1

1. Ustawa o kredycie konsumenckim określa m.in. obowiązki Banku w zakresie informacji udzielanych przed zawarciem umowy o kredyt konsumencki oraz przed zawarciem umowy o kredyt zabezpieczony hipoteką, obowiązki Banku w zakresie informacji zawartych w umowie o kredyt zabezpieczony hipoteką, obowiązki klienta i Banku w związku z zawartą umową o kredyt konsumencki.
2. Przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska.
3. Za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności:
  - 1) umowę pożyczki;
  - 2) umowę kredytu w rozumieniu przepisów ustawy Prawo bankowe;
  - 3) umowę o odroczeniu konsumentowi terminu spełnienia świadczenia pieniężnego, jeżeli konsument jest zobowiązany do poniesienia jakichkolwiek kosztów związanych z odroczeniem spełnienia świadczenia;
  - 4) umowę o kredyt, w której kredytodawca zaciąga zobowiązanie wobec osoby trzeciej, a konsument zobowiązuje się do zwrotu kredytodawcy spełnionego świadczenia;
  - 5) umowę o kredyt odnawialny.

§ 1

1. Jeżeli Bank nie wykonał lub nienależycie wykonał zobowiązanie wobec konsumenta, a żądanie przez konsumenta wykonania tego zobowiązania nie było skuteczne, konsumentowi przysługuje prawo dochodzenia swoich roszczeń o wykonanie tego zobowiązania od Banku, przy czym odpowiedzialność Banku jest ograniczona do wysokości udzielonego konsumentowi kredytu.
2. Jeżeli Bank zawarł z konsumentem umowę o kredyt konsumencki z rażącym naruszeniem wymagań dotyczących informacji przekazywanych konsumentowi przed zawarciem umowy lub treści umowy albo z pominięciem obowiązku doręczenia jej dokumentu podlega karze grzywny.
3. Bank podlega tej samej karze, jeżeli nie dopełnił obowiązku oceny ryzyka kredytowego.
4. Bank podlega również karze grzywny, jeżeli w reklamach dotyczących kredytu konsumenckiego nie zawarł danych dotyczących kosztu kredytu konsumenckiego, w szczególności:
  - 1) stopy oprocentowania kredytu wraz z wyodrębnieniem opłat uwzględnianych w całkowitym koszcie kredytu¹¹;
  - 2) całkowitej kwoty kredytu¹²;
  - 3) rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania¹³.

§ 1

Przykładowe naruszenia compliance, które mogą się pojawić w związku z nieprzestrzeganiem ustawy o kredycie konsumenckim, to:

- 1) niepoinformowanie klienta w sposób jednoznaczny, zrozumiały i widoczny o stopie oprocentowania kredytu wraz z wyodrębnieniem opłat uwzględnianych w całkowitym koszcie kredytu, całkowitej kwocie kredytu, rzeczywistej rocznej stopie oprocentowania;
- 2) niepoinformowanie klienta w reklamie o niezbędnym warunku zawarcia umowy dodatkowej, w szczególności umowy ubezpieczenia;

---

¹¹ Wszelkie koszty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, w szczególności: odsetki, opłaty, prowizje, podatki i marże, jeżeli są znane kredytodawcy oraz koszty usług dodatkowych, w przypadku gdy ich poniesienie jest niezbędne do uzyskania kredytu, z wyjątkiem kosztów opłat notarialnych ponoszonych przez konsumenta.

¹² Suma wszystkich środków pieniężnych, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt.

¹³ Całkowity koszt kredytu ponoszony przez konsumenta, wyrażony jako wartość procentowa całkowitej kwoty kredytu w stosunku rocznym.

- 3) niepoinformowanie klienta w reklamach dotyczących kredytu konsumenckiego o: stopie oprocentowania kredytu wraz z wyodrębnieniem opłat uwzględnianych w całkowitym koszcie kredytu; całkowitej kwocie kredytu; rzeczywistej rocznej stopie oprocentowania;
- 4) niedokonanie przed zawarciem umowy o kredyt konsumencki oceny ryzyka kredytowego konsumenta;
- 5) nieudzielenie przed zawarciem umowy wyjaśnień dotyczących treści informacji zawartych w umowie, która ma zostać zawarta, w sposób umożliwiający konsumentowi podjęcie decyzji dotyczącej umowy o kredyt konsumencki;
- 6) nieprzekazanie przez Bank konsumentowi danych, o których mowa w formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego, którego wzór określa załącznik nr 1 do ustawy;
- 7) nieprzekazanie przez Bank konsumentowi danych, o których mowa w formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu zabezpieczonego hipoteką, którego wzór określa załącznik nr 3 do ustawy;
- 8) niepoinformowanie klienta przed zawarciem umowy o kredyt, że płatności dokonywane przez konsumenta nie są niezwłocznie zaliczane do spłaty całkowitej kwoty kredytu, ale są wykorzystywane do zgromadzenia kapitału przez okresy i na zasadach określonych w umowie o kredyt;
- 9) niezawarcie w umowie o kredyt konsumencki informacji, o których mowa w art. 30 ustawy o kredycie konsumenckim;
- 10) niezawarcie w umowie o kredyt zabezpieczony hipoteką informacji, o których mowa w art. 35 ustawy o kredycie konsumenckim;
- 11) uzależnienie spłaty całości lub części kredytu przed terminem określonym w umowie od poinformowania Banku o tym fakcie przez konsumenta;
- 12) nieodstąpienia przez Bank od umowy o kredyt konsumencki, jeżeli konsument wystąpił z wnioskiem o odstąpienie od umowy w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy;
- 13) pobranie przez Bank opłat za odstąpienia przez konsumenta od umowy o kredyt konsumencki, jeżeli konsument wystąpił z wnioskiem o odstąpienie od umowy w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy,
- 14) przyjęcie przez Bank, w celu spełnienia lub zabezpieczenia świadczenia wynikającego z umowy o kredyt konsumencki, weksla lub czeku konsumenta niezawierającego klauzuli „nie na zlecenie” lub innej równoznacznej,
- 15) brak rozliczenia z konsumentem kredytu w terminie 14 dni od dnia dokonania wcześniejszej spłaty kredytu w całości.

1. Obowiązki informacyjne Banku

§ 1

1. Bank obowiązany jest ogłaszać w miejscu wykonywania czynności, w sposób ogólnie dostępny:
  - 1) stosowane stawki oprocentowania środków na rachunkach bankowych, kredytów i pożyczek, stosowane stawki prowizji i wysokość pobieranych opłat;
  - 2) terminy kapitalizacji odsetek;
  - 3) stosowane kursy walutowe;
  - 4) bilans z opinią biegłego rewidenta za ostatni okres podlegający badaniu;
  - 5) skład Zarządu i Rady Nadzorczej Banku;
  - 6) nazwiska osób upoważnionych do zaciągania zobowiązań w imieniu Banku albo jednostki organizacyjnej Banku, np. członków Zarządu, pełnomocników;
  - 7) obszar swojego działania;
  - 8) bank zrzeszający;
  - 9) informacje o przedsiębiorcach, o których mowa w § 31 ust. 1, o ile przy wykonywaniu na rzecz Banku uzyskują dostęp do informacji chronionych tajemnicą bankową.
1. Oprócz informacji określonych w ust. 1 Bank jest obowiązany, z zastrzeżeniem ust. 3, ogłaszać w sposób ogólnie dostępny:
  - 1) informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej¹⁴;

¹⁴ Dotyczy tzw. polityki ujawnień lub inaczej III filaru Nowej Umowy Kapitałowej.

2) zasady ustalania wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku.

1. Obowiązek, o którym mowa w ust. 2, nie dotyczy:

- 1) informacji, których pominięcie lub zniekształcenie nie może zmienić oceny lub decyzji osoby wykorzystującej takie informacje przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych, albo wpłynąć na taką ocenę lub decyzję (informacje nieistotne);
- 2) informacji, których ujawnienie może mieć niekorzystny wpływ na pozycję banku na rynku właściwym w rozumieniu przepisów o ochronie konkurencji i konsumentów,
- 3) informacji objętych tajemnicą prawnie chronioną.

1. W przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 2 i 3, Bank podaje przyczyny odstąpienia od ogłoszenia informacji oraz ujawnia ogólne dane z tego zakresu, o ile nie są to informacje, o których mowa w ust. 3 pkt 2 i 3.

§ 1

W przypadku nieprzestrzegania przepisów ustawy Prawo bankowe Komisja Nadzoru Finansowego może nałożyć na Bank kary przewidziane w tej ustawie.

§ 2

Przykładowe naruszenia compliance, które mogą się pojawić w związku z nieprzestrzeganiem przez Bank obowiązków informacyjnych, to:

- 1) nieprzedstawienie przez Bank w miejscu wykonywania czynności, w sposób ogólnie dostępny, choć jednej z informacji wymienionych w § 26 ust. 1;
- 2) przedstawienie przez Bank w miejscu wykonywania czynności informacji wymienionych w §26 ust. 1, niemniej w sposób uniemożliwiający do nich swobodny dostęp (np. stosowanie trudnej do odczytania czcionki);
- 3) przedstawianie przez Bank błędnych informacji;
- 4) przedstawienie przez Bank w polityce informacyjnej niepełnych lub błędnych informacji;
- 5) nieterminowe zaktualizowanie przez Bank informacji, o której mowa w pkt 4.

1. Etyka bankowa (dobre praktyki bankowe)

§ 1

1. Kodeks Etyki Bankowej, przyjęty przez Związek Banków Polskich, obejmuje zagadnienia dotyczące:

- 1) dobrych praktyk bankowych, w tym:
  - a) relacje z klientami (m.in. zasady postępowania ze skargami i reklamacjami klientów),
  - b) relacje z pracownikami,
  - c) relacje pomiędzy bankami oraz innymi instytucjami finansowymi (konkurentami),
  - d) relacje z partnerami biznesowymi,
  - e) relacje ze środowiskiem lokalnym,
  - f) zasady przetwarzania danych osobowych;

1) etyki pracownika banku

- a) podstawowe zasady postępowania pracownika banku,
- b) relacje wewnętrzne,
- c) relacje zewnętrzne.

1. Zasady dobrych praktyk bankowych zawarte w Kodeksie zostały w dużej mierze oparte na przepisach ustaw, o których mowa w poprzedzających częściach niniejszego załącznika, stąd zdarzenia compliance wymienione w tych częściach będą na ogół zdarzeniami compliance związanymi

z nieprzestrzeganiem dobrych praktyk bankowych.

2. W szczególności zasady dobrych praktyk bankowych określają, że Bank powinien umożliwić pracownikom zgłaszanie zachowań nieetycznych, które mogą mieć negatywny wpływ na reputację Banku; jednocześnie pracownik zgłaszający takie naruszenie powinien mieć zagwarantowaną poufność danych i okoliczności podanych w zgłoszeniu oraz nie powinien ponosić z tego tytułu negatywnych konsekwencji.

§ 1

Przykładowe naruszenia compliance, które mogą się pojawić w związku z nieprzestrzeganiem przez Bank Kodeksu Etyki Bankowej, to:

- 1) formułowanie w stosunkach z klientami informacji o świadczonych usługach, a także umów, dokumentów bankowych i pism kierowanych do klientów w sposób nieprecyzyjny, niezrozumiały lub nieprzejrzysty (np. stosowanie małych, trudnych do odczytania czcionek, stosowanie skomplikowanego prawniczego języka);
- 2) wprowadzająca w błąd reklama;
- 3) traktowanie klienta z brakiem poszanowania;
- 4) przedłużające się rozpatrywanie skarg/reklamacji klientów;
- 5) brak przejrzystej polityki kadrowej, jasno formułującej kryteria awansu i rozwoju;
- 6) przejawy nierównego traktowania osób przy zatrudnianiu, zwłaszcza ze względu na powiązania rodzinne;
- 7) publicznie podważanie przez Bank lub pracowników profesjonalizmu, rzetelności i uczciwości innych banków i instytucji finansowych;
- 8) stosowanie reklamy porównawczej;
- 9) podejmowanie przez Bank współpracy z partnerami biznesowymi¹⁵, których sposób prowadzenia działalności może stanowić zagrożenie dla reputacji Banku lub środowiska bankowego;
- 10) brak znajomości przez pracownika obowiązujących przepisów i regulacji oraz aktualnych procedur wewnętrznych banku, w zakresie w jakim są one potrzebne do wykonywania przypisanych zadań;
- 11) podejmowanie przez pracownika czynności, które mogłyby spowodować powstanie konfliktu interesów pomiędzy nim a Bankiem, w szczególności podejmowanie czynności konkurencyjnych wobec Banku, w którym jest pracownik zatrudniony, dla osiągnięcia osobistych korzyści;
- 12) naruszanie praw pracowniczych, w tym: stosowanie jakichkolwiek form dyskryminacji, mobbingu, molestowania, a także innych form nacisku;
- 13) występowanie powiązań personalnych w relacji podległości służbowej;
- 14) przyjmowanie przez pracownika Banku prezentów w okolicznościach, w których przyjęcie prezentu może wskazywać na udzielenie lub uzyskanie korzyści majątkowej lub rekompensaty za świadczoną usługę;
- 15) podawanie przez pracownika Banku klientowi nieprawdziwych, niepełnych lub niezrozumiałych informacji, które mogą wprowadzić klienta w błąd.

1. Umowy outsourcingowe

§ 1

1. Zgodnie z zapisami ustawy Prawo bankowe Bank może powierzyć wykonywanie czynności bankowych lub czynności faktycznie związanych z działalnością bankową przedsiębiorcy zewnętrznemu.

2. Powierzenie wykonywania tych czynności nie zwalnia jednak Banku od odpowiedzialności za szkody wyrządzone klientom; Bank musi dołożyć należytej staranności, aby w umowach, w których powierza wykonywanie przedsiębiorcom zewnętrznym czynności bankowych lub czynności faktycznie związanych z działalnością bankową zawarte były zapisy należycie gwarantujące interesy Banku i jego klientów.

§ 1

Komisja Nadzoru Finansowego może nakazać bankowi, w drodze decyzji, podjęcie działań zmierzających do zmiany lub rozwiązania umowy z podmiotem, o którym mowa w § 31 ust. 1, jeżeli m.in. wykonanie umowy zagraża ostrożnemu i stabilnemu zarządzaniu bankiem.

§ 2

Przykładowymi naruszeniami compliance będą przypadki zawarcia lub nie zawarcia w umowach z przedsiębiorcom zewnętrznym zapisów należycie gwarantujących interesy Banku i jego klientów,

¹⁵ Partner biznesowy – przedsiębiorca, któremu Bank powierzył wykonywanie określonych czynności.

np. dotyczących konieczności zachowania tajemnicy bankowej, ochrony danych osobowych, rzetelnego informowania klienta o produktach i usługach.

1. Uchwały i rekomendacje Komisji Nadzoru Finansowego

§ 1

1. Banki w swojej działalności opierają się również na uchwałach lub rekomendacjach wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego; ich naruszenie nie powoduje bezpośrednich sankcji, jednak może wpłynąć na negatywną ocenę zarządzania Bankiem i prowadzić do nałożenia sankcji przez Komisję Nadzoru Finansowego, które zostały przewidziane w ustawie Prawo bankowe.

2. Wykaz aktualnych aktów prawnych, o których mowa w ust. 1, znajduje się na stronie internetowej Komisji Nadzoru Finansowego.

Zarządzanie ryzykiem konfliktu interesów

§1

Rada Nadzorcza i Zarząd Banku zatwierdza zasady zarządzania ła dem korporacyjnym jako element polityki zarządzania ryzykiem zgodności, z uwzględnieniem unikania konfliktów interesów.

§2

Konflikt interesów może powstać w szczególności, gdy:

- 1) Bank lub Osoba powiązana z Bankiem może uzyskać korzyść lub uniknąć straty wskutek poniesienia straty lub nieuzyskania korzyści przez co najmniej jednego Klienta Banku,
- 2) Bank lub Osoba powiązana z Bankiem posiada powody natury finansowej lub innej, aby preferować Klienta lub grupę Klientów w stosunku do innego Klienta lub grupy Klientów Banku,
- 3) Bank lub Osoba powiązana z Bankiem ma interes w określonym wyniku usługi świadczonej na rzecz Klienta albo transakcji przeprowadzonej w imieniu Klienta i jest on rozbieżny z interesem Klienta,
- 4) Bank lub Osoba powiązana z Bankiem prowadzi taką samą działalność jak działalność prowadzona przez Klienta,
- 5) Bank lub Osoba powiązana z Bankiem otrzyma od osoby innej niż Klient korzyść majątkową, inną niż standardowe prowizje i opłaty, w związku z usługą świadczoną na rzecz Klienta,
- 6) Bank lub Osoba powiązana z Bankiem posiada powody natury finansowej lub innej, aby deprecjonować Klienta lub grupę Klientów w celu uzyskania własnych korzyści,
- 7) Bank lub Osoba powiązana z Bankiem posiada powody natury finansowej lub innej, aby wykonywać swoje obowiązki bankowe w sposób nierzetelny, naruszający wewnętrzne procedury Banku w celu uzyskania osobistych korzyści, lub uzyskania korzyści osobistych przez osoby powiązane z nią personalnie.

§3

1. Konflikty interesów mogą powstać pomiędzy:

- 1) Bankiem a Klientem
- 2) Osobą powiązaną z Bankiem a Klientem
- 3) dwoma lub więcej Klientami Banku
- 4) Dostawcą Usług a Klientem
- 5) Bankiem a Dostawcą Usług
- 6) dwoma lub więcej osobami powiązanymi z Bankiem (pracownikami Banku).

1. Potencjalnymi źródłami konfliktu interesów są w szczególności sytuacje, w których występuje:

- 1) prawdopodobieństwo uzyskania korzyści finansowej, lub uniknięcia straty finansowej, kosztem Klienta,
- 2) zainteresowanie rezultatem usługi świadczonej Klientowi lub transakcji przeprowadzonej w imieniu Klienta, które różni się od zainteresowania jakie Klient pokłada w takim rezultacie,
- 3) zachęta (w postaci pieniędzy, towarów lub usług, innych niż standardowa prowizja lub opłata za taką usługę) do oferowania Klientowi określonego produktu/usługi lub przedkładania interesu Klienta lub grupy Klientów nad interesem innego Klienta,
- 4) zbieżność działalności prowadzonej przez Bank, Dostawcę Usług lub Osobę powiązaną z Bankiem z działalnością Klienta,
- 5) powiązania personalne pomiędzy Osobami powiązanymi z Bankiem, Dostawcami Usług i klientami Banku.

§4

1. Obszarami narażonymi szczególnie na wystąpienie konfliktu interesów mogą być następujące rodzaje działalności Banku:

- 1) przyjmowanie i przekazywanie zleceń nabycia lub zbycia produktów uzupełniających Banku (np. ubezpieczenia, papiery wartościowe itp.),
  - 2) finansowanie przedsiębiorstw,
  - 3) dostarczanie usług dla Banku przez Osoby powiązane z Bankiem,
  - 4) prowadzenie własnej działalności gospodarczej przez Osoby powiązane z Bankiem,
  - 5) kontrola wewnętrzna i/lub audyt sprawowany przez osoby powiązane personalnie z Osobami powiązanymi z Bankiem,
  - 6) wykonywanie własnych czynności bankowych przez Pracowników Banku,
  - 7) uczestnictwo Osób powiązanych personalnie z Klientami i Dostawcami usług w procesach decyzyjnych dotyczących współpracy z Klientami i Dostawcami Usług.
  - 8) własna działalność inwestycyjna Banku.
1. Przykłady konfliktu interesów, mogące powstać w związku z działalnością Banku:
- 1) Bank może prowadzić działalność inwestycyjną na własny rachunek oraz na rachunek Klientów, podczas gdy inni Klienci są aktywni na tych samych rynkach w tym samym czasie.
  - 2) Bank lub Osoba powiązana z Bank otrzymują znaczące prezenty lub korzyści osobiste (włącznie z zachętami o charakterze niepieniężnym), które mogą mieć wpływ na zachowanie pozostające w konflikcie z interesami Klientów Banku.
  - 3) pracownik Banku lub inna Osoba powiązana z Bankiem prowadzi działalność gospodarczą na tym samym rynku, co Klient.
  - 4) sprawowanie kontroli wewnętrznej i audytu przez osoby kierujące wcześniej audytowanymi obszarami,
  - 5) powiązania personalne pomiędzy osobami kontrolującymi a kontrolowanymi,
  - 6) bezpośrednia zależność służbowa osób powiązanych personalnie.
3. Bank bierze pod uwagę możliwość pojawienia się konfliktu interesów innego niż określony w katalogu w pkt. 2), do którego stosować się będzie zasady dotyczące identyfikacji i zarządzania zgodnie z zasadami określonymi w niniejszej Instrukcji.

§5

W celu sprawnej identyfikacji i zarządzania konfliktami interesów Bank wprowadził następujące środki:

- 1) jednostki organizacyjne Banku działają w odpowiednim stopniu niezależności poprzez wprowadzenie odpowiedniej struktury organizacyjnej i zapewnienie kontrolowanego dostępu do pomieszczeń jednostek, które w swoim codziennym działaniu mają do czynienia z informacjami poufnymi,
- 2) procesy i procedury wewnętrzne zapewniają przeciwdziałanie przepływowi informacji poufnych, który mógłby zaszkodzić interesom Klienta,
- 3) wewnętrzne rozwiązania organizacyjno-techniczne zapewniają nadzór nad działaniami pracowników jednostek, które w swoim codziennym działaniu mają do czynienia z informacjami poufnymi,
- 4) istnieją procedury zapewniające ujawnianie uczestnictwa Osób powiązanych z Bankiem w organizacjach czy instytucjach i ich aktywności biznesowej prowadzonej poza pracą w Banku oraz powiązań z Klientami Banku,
- 5) informacje poufne będące w posiadaniu Banku są analizowane pod kątem identyfikacji i zarządzania potencjalnymi konfliktami interesów,
- 6) Zarząd Banku bada każdy przypadek podejrzenia wystąpienia konfliktu interesów,
- 7) unika się powiązań personalnych wśród Osób powiązanych z Bankiem,
- 8) w przypadku powiązań personalnych pracowników Banku z Klientami Banku, stosuje się zasadę nie uczestniczenia Pracownika Banku w procesach decyzyjnych dotyczących Klienta.
- 9) osoba powiązana z Bankiem może zostać poproszona o odstąpienie od podejmowania czynności zawodowych przy realizacji określonej transakcji lub od uczestnictwa w zarządzaniu potencjalnym konfliktem interesów,

10) osoba powiązana z Bankiem jest zobowiązana do stosowania zasad dotyczących transakcji na rachunek własny,

11) osoby powiązane z Bankiem zobowiązane są do zgłaszania otrzymanych i wręczanych korzyści majątkowych i stosowania się do zasad obowiązujących w tym zakresie.

12) istnieje okresowa kontrola adekwatności systemów i mechanizmów kontroli Banku.

§6

Bank zachowuje w poufności informacje, które otrzymuje od swoich Klientów. Informacje poufne są udostępnione wyłącznie osobom lub instytucjom upoważnionym do ich otrzymania. W tym celu, Bank zapewnia istnienie i przestrzeganie procedur zapewniających kontrolę nad udostępnianiem informacji poufnych.

§7

W celu zidentyfikowania potencjalnych konfliktów interesów istotne transakcje dotyczące Klientów lub Osób powiązanych z Bankiem są analizowane względem istniejących relacji i transakcji Banku.

§8

1. W celu unikania konfliktów interesów Bank stosuje dodatkowe środki, takie jak w szczególności:

- 1) wprowadzenie specyficznych dla danej transakcji lub działalności Banku barier informacyjnych lub innych dodatkowych metod segregacji informacji, po uprzednim rozważeniu wszystkich dostępnych faktów,
- 2) podejmowanie decyzji w zakresie zarządzania konfliktem interesów przez osoby odpowiedzialne za strategię Banku oraz za zarządzanie ryzykiem reputacji, tj. Zarząd Banku,
- 3) w uzasadnionych przypadkach odmowa działania.

§9

W przypadku powstania konfliktu interesów po zawarciu umowy z Klientem o świadczenie usług, Bank informuje Klienta o powstaniu konfliktu interesów niezwłocznie po jego stwierdzeniu. Bank powinien powstrzymać się od świadczenia usługi do czasu otrzymania od Klienta wyraźnego oświadczenia o kontynuacji lub rozwiązaniu umowy.

§10

Przed zawarciem umowy Bank informuje Klienta o wystąpieniu konfliktu interesów w celu umożliwienia mu podjęcia świadomej decyzji. Umowa może zostać zawarta wyłącznie wtedy, kiedy Klient potwierdzi otrzymanie informacji o konflikcie interesów oraz wyraźnie potwierdzi wolę zawarcia umowy z Bankiem. Bank zapewnia, iż w przypadku pojawienia się konfliktu interesów nie dojdzie do naruszenia interesu Klienta

§11

1. Za analizę sytuacji powstania konfliktów interesów odpowiadają osoby kierujące komórkami i jednostkami organizacyjnymi Banku.
2. Po stwierdzeniu wystąpienia konfliktu interesu kierujący komórką/jednostką organizacyjną zgłasza ww. fakt Prezesowi Banku.
3. Prezes Banku podejmuje decyzje w sprawie przyjętego rozwiązania konfliktu interesów i wyznacza osobę kierującą komórką/jednostką organizacyjną do zastosowania zalecenia Prezesa.

§12

Bank zapobiega konfliktom interesów poprzez:

- 1) ścisły podział zadań, opisany w Regulaminie organizacyjnym, zapewniający rozdzielenie funkcji oceny ryzyka od działalności operacyjnej, która to ryzyko generuje,
- 2) przydzielenie pisemnego, indywidualnego zakresu czynności pracownikom Banku,
- 3) indywidualne nadawanie pełnomocnictw wyłącznie przez Zarząd Banku (brak możliwości nadawania pełnomocnictw przez pełnomocników),
- 4) nie dopuszczenie do nepotyzmu,
- 5) w obszarach obarczonych wysokim ryzykiem wprowadzenie zasady kontroli bieżącej „na drugą rękę”,
- 6) opracowanie i analiza realizacji szczegółowych kontroli następných,
- 7) audyt przyjętych regulacji,

8) audyt zewnętrzny audytu wewnętrznego.

§13

Wyznaczona osoba kierująca komórką/jednostką organizacyjną powiadamia Prezesa o podjętych działaniach w celu rozwiązania i uniknięcia w przyszłości konfliktów interesów.

Zasady zarządzania ładem korporacyjnym w Banku Spółdzielczym w Strykowie

§1

W Banku wdraża się zasady ładu korporacyjnego, które obejmują następujące obszary:

- 1) organizacja i struktura organizacyjna,
- 2) relacja z udziałowcami,
- 3) organ zarządzający,
- 4) organ nadzorujący,
- 5) polityka wynagradzania,
- 6) polityka informacyjna,
- 7) działalność promocyjna i relacje z klientami,
- 8) kluczowe systemy i funkcje wewnętrzne.

§2

1. Organizacja Banku umożliwia osiąganie długoterminowych celów prowadzonej działalności.
2. Organizacja Banku obejmuje zarządzanie i sprawowanie kontroli, systemy sprawozdawczości wewnętrznej, przepływu i ochrony informacji oraz obiegu dokumentów, co zostało należycie uregulowane w odpowiednich regulacjach wewnętrznych.
3. Organizacja Banku znajduje odzwierciedlenie w strukturze organizacyjnej.
4. Bank zapewnia jawność struktury organizacyjnej uregulowanej w regulacjach wewnętrznych tej struktury, poprzez zamieszczenie przynajmniej podstawowej struktury organizacyjnej na stronie internetowej banku.

§3

1. Bank posiada przejrzystą oraz adekwatną do skali i charakteru prowadzonej działalności oraz podejmowanego ryzyka strukturę organizacyjną, w której podległość służbowa, zadania oraz zakres obowiązków i odpowiedzialności są wyraźnie przypisane i odpowiednio podzielone. Struktura organizacyjna obejmuje i odzwierciedla cały obszar działalności Banku wyraźnie wyodrębniając każdą kluczową funkcję w obrębie wykonywanych zadań. Dotyczy to zarówno podziału zadań jak i odpowiedzialności pomiędzy członków Zarządu Banku, a także podziału zadań i odpowiedzialności pomiędzy komórki organizacyjne centrali, jednostki terenowe oraz poszczególne stanowiska albo grupy stanowisk.
2. Struktura organizacyjna Banku została określona w taki sposób, by nie zachodziły wątpliwości, co do zakresu zadań i odpowiedzialności odpowiednich komórek organizacyjnych, jednostek terenowych i stanowisk lub grup stanowisk, a zwłaszcza, by nie dochodziło do nakładania się na siebie obowiązków i odpowiedzialności komórek organizacyjnych, jednostek terenowych i stanowisk lub grup stanowisk.

§4

Bank przestrzega wymogów wynikających z przepisów prawa oraz uwzględnia rekomendacje nadzorcze wydane przez odpowiednie organy nadzoru, w szczególności przez KNF oraz EBA (European Banking Authority), a także zobowiązania lub deklaracje składane wobec organów nadzoru oraz uwzględnia indywidualne zalecenia wydane przez organy nadzoru.

§5

1. Bank określa własne cele strategiczne przy uwzględnieniu charakteru oraz skali prowadzonej działalności.
2. Organizacja Banku umożliwia osiąganie zakładanych strategicznych celów z uwzględnieniem konieczności efektywnego monitorowania ryzyka występującego w jego działalności.
3. Organizacja Banku umożliwia niezwłoczne podejmowanie odpowiednich działań w sytuacjach nagłych, gdy konieczne jest odstąpienie lub nie jest możliwe realizowanie przyjętych celów strategicznych z powodu nieoczekiwanych zmian w otoczeniu gospodarczym lub prawnym Banku albo, gdy

dalsza realizacja przyjętych celów może prowadzić do naruszenia norm określonych regulacjami dotyczącymi prowadzenia działalności przez Bank lub ustalonych zasad postępowania.

4. Organizacja Banku zapewnia, że:

- 1) wykonywanie zadań z zakresu działalności Banku jest powierzane osobom posiadającym niezbędną wiedzę i umiejętności, nad którymi nadzór sprawują osoby posiadające także odpowiednie doświadczenie,
- 2) przy określaniu zakresu powierzanych zadań brana jest pod uwagę możliwość właściwego i rzetelnego wykonania tych zadań na danym stanowisku,
- 3) prawa pracowników są należycie chronione, a ich interesy należycie uwzględniane, w szczególności poprzez stosowanie przejrzystych i obiektywnych zasad zatrudniania i wynagradzania, oceny, a także nagradzania i awansu zawodowego.

§6

1. Tworzenie lub zmiany struktury organizacyjnej Banku, będą spójne w szczególności ze statutem Banku, jako podstawowym aktem ustrojowym dotyczącym utworzenia i funkcjonowania Banku oraz sposobu działania jego organów.
2. Wymóg, o którym mowa w ust. 1 jest zachowany również w odniesieniu do innych dokumentów wewnętrznych związanych z organizacją i funkcjonowaniem poszczególnych komórek organizacyjnych.
3. Pracownicy Banku mają zapewniony odpowiedni dostęp do informacji o zakresach uprawnień, obowiązkach i odpowiedzialności poszczególnych komórek organizacyjnych.

§7

1. Bank wprowadza anonimowy sposób powiadamiania Zarządu lub Rady Nadzorczej o nadużyciach w Banku, zapewniający możliwość korzystania z tego narzędzia przez pracowników bez obawy negatywnych konsekwencji ze strony kierownictwa i innych pracowników Banku.
2. Zarząd Banku przedstawia Radzie Nadzorczej Banku raporty dotyczące powiadomień o poważnych nadużyciach.

§8

Bank stosuje plany ciągłości działania mające na celu zapewnianie ciągłości działania i ograniczenia strat na wypadek poważnych zakłóceń w działalności Banku.

Relacja z udziałowcami

§9

1. Bank działa w interesie wszystkich udziałowców z poszanowaniem interesu klientów.
2. Bank przy prowadzeniu działalności bierze pod uwagę interesy wszystkich interesariuszy, o ile nie są one sprzeczne z interesami Banku.
3. Bank zapewnia udziałowcom właściwy dostęp do informacji, w szczególności w przypadku podejmowania decyzji przez Zebranie Przedstawicieli. Przy udzielaniu informacji udziałowcom Bank zapewnia ich rzetelność oraz kompletność nie stosując przy tym preferencji w stosunku do wybranych udziałowców.

§10

1. Udziałowcy Banku powinni współdziałać przy realizacji jego celów oraz zapewniają bezpieczeństwo działania tej instytucji.
2. Udziałowcy mogą wpływać na funkcjonowanie Banku wyłącznie poprzez decyzje Zebrania Przedstawicieli nie naruszając kompetencji pozostałych organów. Nieuprawnione wywieranie wpływu na Zarząd lub Radę Nadzorczą Banku będzie zgłoszone Komisji Nadzoru Finansowego.
3. Udziałowcy w swych decyzjach powinni kierować się interesem Banku.
4. Zwołanie Zebrania Przedstawicieli w sytuacji, gdy wymaga tego dalsze prawidłowe funkcjonowanie Banku następuje niezwłocznie.
5. Udziałowcy powinni efektywnie korzystać z narzędzi nadzoru właścicielskiego, aby zapewnić prawidłowe funkcjonowanie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku. Organy Banku funkcjonują w taki sposób, by zapewniać rozdzielenie funkcji właścicielskich i zarządczych. Obecność udziałowca w zarzą-

dzie wymaga ograniczenia w Radzie Nadzorczej Banku jego roli i podmiotów powiązanych z takim udziałowcem (w szczególności rodzinie lub gospodarczo, poza udziałem w Banku), w celu uniknięcia obniżenia efektywności nadzoru wewnętrznego.

6. Konflikty powstające pomiędzy udziałowcami powinny być rozwiązywane niezwłocznie, aby nie dochodziło do naruszania interesu Banku i jego klientów.

§11

1. Udziałowcy niebędący członkami Zarządu Banku, nie mogą ingerować w sposób sprawowania zarządu, w tym prowadzenie spraw przez Zarząd Banku.

2. Wprowadzanie uprawnień osobistych lub innych szczególnych uprawnień dla udziałowców instytucji nadzorowanej powinno być uzasadnione i służyć realizacji istotnych celów działania instytucji nadzorowanej. Posiadanie takich uprawnień przez udziałowców powinno być odzwierciedlone w podstawowym akcie ustrojowym tej instytucji.

3. Uprawnienia udziałowców nie powinny prowadzić do utrudnienia prawidłowego funkcjonowania organów instytucji nadzorowanej lub dyskryminacji pozostałych udziałowców

4. Udziałowcy nie powinni wykorzystywać swojej pozycji do podejmowania decyzji prowadzących do przeniesienia aktywów z Banku do innych podmiotów, a także do nabycia lub zbycia albo zawierania innych transakcji powodujących rozporządzenie przez Bank jego majątkiem na warunkach innych niż rynkowe, czy też z narażeniem bezpieczeństwa lub interesu Banku.

§12

Decyzje w zakresie wypłaty dywidendy uzależnione są od potrzeby utrzymania odpowiedniego poziomu kapitałów własnych oraz realizacji strategicznych celów instytucji nadzorowanej, a także uwzględniają rekomendacje i indywidualne zalecenia wydane przez organy nadzoru.

Zarząd

§13

1. Zarząd Banku ma charakter kolegialny.

2. Członkowie Zarządu Banku posiadają kompetencje do prowadzenia spraw Banku wynikające z:

- 1) wiedzy (posiadanej z racji zdobytego wykształcenia, odbytych szkoleń, uzyskanych tytułów zawodowych oraz nabytej w inny sposób w toku kariery zawodowej),
- 2) doświadczenia (nabytego w toku sprawowania określonych funkcji lub zajmowania określonych stanowisk),
- 3) umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonej funkcji.

1. Każdy z członków Zarządu Banku daje rękojmię należytego wykonywania powierzonych mu obowiązków.

2. Indywidualne kompetencje poszczególnych członków kolegialnego Zarządu Banku organu zarządzającego dopełniają się w taki sposób, aby możliwe było zapewnienie odpowiedniego poziomu kolegialnego zarządzania Bankiem.

3. W składzie Zarządu Banku zapewniony jest udział osób, które władają językiem polskim oraz wykazują się odpowiednim doświadczeniem i znajomością polskiego rynku finansowego, niezbędnymi w zarządzaniu Bankiem na polskim rynku finansowym.

4. Bank realizuje powyższe zasady poprzez stosowanie przepisów prawa powszechnie obowiązującego oraz wytycznych, rekomendacji i zaleceń, określonych przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego oraz Komisję Nadzoru Finansowego, regulujących tą materię, z zachowaniem zasady proporcjonalności.

§14

1. Zarząd Banku działając w interesie Banku ma na względzie cele oraz zasady prowadzenia działalności przez Bank określone przez przepisy prawa, regulacje wewnętrzne oraz rekomendacje nadzorcze.

2. Zarząd Banku realizując przyjętą strategię działalności kieruje się bezpieczeństwem Banku.

3. Zarząd Banku jest jedynym uprawnionym i odpowiedzialnym za zarządzanie działalnością Banku.

4. Zarządzanie działalnością Banku obejmuje w szczególności funkcje prowadzenia spraw, planowania, organizowania, decydowania, kierowania oraz kontrolowania działalności Banku.

§15

1. W składzie Zarządu Banku jest wyodrębniona funkcja Prezesa Zarządu kierującego pracami tego organu.
2. Członkowie Zarządu Banku ponoszą kolegialną odpowiedzialność za decyzje zastrzeżone do kompetencji Zarządu, niezależnie od wprowadzenia wewnętrznego podziału odpowiedzialności za poszczególne obszary działalności Banku pomiędzy członków Zarządu lub delegowania określonych uprawnień na niższe szczeble kierownicze.
3. Wewnętrzny podział odpowiedzialności za poszczególne obszary działalności Banku pomiędzy członków Zarządu Banku dokonywany jest w sposób przejrzysty i jednoznaczny oraz został odzwierciedlony w regulacjach wewnętrznych. Podział ten nie prowadzi do zbędnego nakładania się kompetencji członków Zarządu Banku lub wewnętrznych konfliktów interesów.
4. Wewnętrzny podział odpowiedzialności pomiędzy członków Zarządu Banku nie prowadzi do sytuacji, w której określony obszar działalności Banku nie jest przypisany do żadnego członka organu zarządzającego.

§16

1. Posiedzenia Zarządu Banku odbywają się w języku polskim. W przypadku gdyby posiedzenia Zarządu Banku nie odbywały się w języku polskim, zapewniona będzie niezbędna pomoc tłumacza.
2. Protokół oraz treść podejmowanych uchwał lub innych istotnych postanowień Zarządu Banku sporządzane są w języku polskim, a w przypadku gdyby nie były one sporządzane w języku polskim, będą one tłumaczone na język polski.

§17

1. Pełnienie funkcji członka Zarządu powinno stanowić główny obszar aktywności zawodowej członka Zarządu. Dodatkowa aktywność zawodowa członka Zarządu, poza Bankiem nie powinna prowadzić do takiego zaangażowania czasu i nakładu pracy, aby negatywnie wpływała na wykonywanie funkcji członka Zarządu.
2. Członek Zarządu Banku nie powinien być w szczególności członkiem organów innych podmiotów, jeżeli czas poświęcony na wykonywanie funkcji w innych podmiotach uniemożliwiłby mu rzetelne wykonywanie obowiązków w Banku.
3. Członek Zarządu Banku powinien powstrzymać się od podejmowania aktywności zawodowej lub pozazawodowej, która mogłaby prowadzić do powstawania konfliktu interesów lub miałaby negatywny wpływ na jego reputację, jako członka Zarządu Banku
4. Zasady ograniczania konfliktu interesów zostały określone w odpowiedniej regulacji wewnętrznej określającej między innymi zasady identyfikacji, zarządzania oraz zapobiegania konfliktom interesów, a także zasady wyłączenia członka Zarządu w przypadku zaistnienia konfliktu interesów lub możliwości jego zaistnienia.

§18

W przypadku niepełnego składu Zarządu Banku, Rada Nadzorcza Banku podejmuje odpowiednie działania w celu jego niezwłocznego uzupełnienia.

Rada Nadzorcza

§19

1. Członkowie Rady Nadzorczej Banku posiadają kompetencje do należytego wykonywania obowiązków nadzorowania Banku wynikające z:
  - 1) wiedzy (posiadanej z racji zdobytego wykształcenia, odbytych szkoleń, uzyskanych tytułów zawodowych lub stopni naukowych oraz nabytej w inny sposób w toku kariery zawodowej),
  - 2) doświadczenia (nabytego w toku sprawowania określonych funkcji lub zajmowania określonych stanowisk),
  - 3) umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych funkcji.

1. Indywidualne kompetencje poszczególnych członków kolegialnej Rady Nadzorczej Banku uzupełniają się w taki sposób, aby umożliwić zapewnienie odpowiedniego poziomu kolegialnego sprawowania nadzoru nad wszystkimi obszarami działania Banku
2. Każdy z członków Rady Nadzorczej Banku daje rękojmię należytego wykonywania powierzonych mu obowiązków.
3. W składzie Rady Nadzorczej Banku wszystkie osoby władają językiem polskim oraz wykazują się odpowiednim doświadczeniem i znajomością polskiego rynku finansowego niezbędnymi w nadzorowaniu Banku na polskim rynku finansowym.
4. Bank realizuje powyższe zasady poprzez stosowanie przepisów prawa powszechnie obowiązującego oraz wytycznych, rekomendacji i zaleceń, określonych przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego oraz Komisję Nadzoru Finansowego, regulujących tą materię, z zachowaniem zasady proporcjonalności.

§20

1. Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad sprawami Banku kierując się przy wykonywaniu swoich zadań dbałością o prawidłowe i bezpieczne działanie Banku.
2. Rada Nadzorcza Banku posiada możliwość podejmowania na bieżąco niezbędnych czynności nadzorczych w szczególności w zakresie realizacji przyjętych celów strategicznych lub istotnych zmian poziomu ryzyka lub materializacji istotnych ryzyk w działalności Banku, a także w zakresie sprawozdawczości finansowej, w tym wprowadzania istotnych zmian w polityce rachunkowości mających znaczący wpływ na treść informacji finansowej.
3. Rada Nadzorcza Banku oraz poszczególni jej członkowie przy wykonywaniu nadzoru kierują się obiektywną oceną i osądem.

§21

1. Skład liczebny Rady Nadzorczej Banku jest adekwatny do charakteru i skali prowadzonej przez Bank działalności.
2. W składzie Rady Nadzorczej Banku wyodrębniona jest funkcja przewodniczącego, który kieruje pracami Rady Nadzorczej. Wybór przewodniczącego rady Nadzorczej Banku dokonywany jest w oparciu o doświadczenie oraz umiejętności kierowania zespołem.

§22

1. Do składu Rady Nadzorczej wybierani są udziałowcy Banku, zgodnie z Prawem spółdzielczym.
2. Jeśli członkowie Rady Nadzorczej Banku zgłoszą zdanie odrębne, informację oraz powody zgłoszenia zamieszcza się w protokole.
3. Rada Nadzorcza Banku w ramach monitorowania wykonywania czynności rewizji finansowej uzgadnia zasady przeprowadzania czynności przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, w tym w zakresie proponowanego planu czynności.
4. Rada Nadzorcza Banku podczas przedstawiania wyników czynności rewizji finansowej przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych wyraża swoją opinię o sprawozdaniu finansowym, którego dotyczą czynności rewizji finansowej.
5. Współpraca Rady Nadzorczej Banku z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych jest udokumentowana. Rozwiązanie umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych poddane jest ocenie rady nadzorczej Banku, który informację o przyczynach tego rozwiązania zamieszcza w corocznym raporcie zawierającym ocenę sprawozdań finansowych Banku.

§23

1. Każdy z członków Rady Nadzorczej Banku powinien wykonywać swoją funkcję w sposób aktywny, wykazując się niezbędnym poziomem zaangażowania w pracę Rady Nadzorczej.
2. Niezbędny poziom zaangażowania przejawia się w poświęceniu czasu w wymiarze umożliwiającym należyte wykonywanie zadań rady nadzorczej Banku.
3. Pozostała aktywność zawodowa członka Rady Nadzorczej Banku nie odbywa się z uszczerbkiem, dla jakości i efektywności sprawowanego nadzoru.

4. Członek Rady Nadzorczej Banku powstrzymuje się od podejmowania aktywności zawodowej lub pozazawodowej, która mogłaby prowadzić do powstania konfliktu interesów lub w inny sposób wpływać negatywnie na jego reputację, jako członka Rady Nadzorczej Banku.

5. Zasady ograniczania konfliktu interesów określone są w odpowiednich regulacjach wewnętrznej określających między innymi zasady identyfikacji, zarządzania oraz zapobiegania konfliktom interesów, a także zasady wyłączenia członka Rady Nadzorczej Banku w przypadku zaistnienia konfliktu interesów lub możliwości jego zaistnienia.

§24

1. Nadzór wykonywany przez Radę Nadzorczą Banku ma charakter stały, a posiedzenia Rady Nadzorczej Banku odbywają się w zależności od potrzeb, nie rzadziej, niż co dwa miesiące.

2. W przypadku stwierdzenia w toku wykonywania nadzoru nadużyć, poważnych błędów, w tym mających znaczący wpływ na treść informacji finansowej lub innych poważnych nieprawidłowości w funkcjonowaniu Banku Rada Nadzorcza podejmuje odpowiednie działania, w szczególności powinna zażądać od Zarządu Banku wyjaśnień i zalecić mu wprowadzenie skutecznych rozwiązań przeciwdziałających wystąpieniu podobnych nieprawidłowości w przyszłości.

3. Rada Nadzorcza Banku, jeżeli jest to niezbędne dla sprawowania prawidłowego i efektywnego nadzoru, może wystąpić do Zarządu Banku o powołanie wybranego podmiotu zewnętrznego w celu przeprowadzenia określonych analiz lub zasięgnięcia jego opinii w określonych sprawach.

§25

W przypadku niepełnego składu Rady Nadzorczej Banku, mniejszego niż minimalna liczba członków wskazana w Statucie, konieczne jest zwołanie Nadzwyczajnego Zebrania Przedstawicieli w celu niezwłocznego uzupełnienia składu Rady Nadzorczej.

§26

Rada Nadzorcza Banku będzie dokonywała regularnej oceny stosowania zasad wprowadzonych niniejszym dokumentem, a wyniki tej oceny będą udostępniane na stronie internetowej Banku oraz przekazywane pozostałym organom Banku.

Polityka wynagradzania

§27

1. Bank prowadzi przejrzystą politykę wynagradzania członków organu Rady Nadzorczej i Zarządu, a także osób pełniących kluczowe funkcje. Zasady wynagradzania zostały określone w odpowiednich wewnętrznych aktach prawnych Banku (polityka wynagradzania).

2. Przy ustalaniu polityki wynagradzania uwzględniana jest sytuacja finansowa Banku.

3. Rada Nadzorcza przygotowuje i przedstawia Zebraniu Przedstawicieli, raz w roku, raport z oceny funkcjonowania polityki wynagradzania w Banku.

4. Zebranie Przedstawicieli dokonuje oceny, czy ustalona polityka wynagradzania sprzyja rozwojowi i bezpieczeństwu działania Banku.

§28

1. Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej ustala się adekwatnie do pełnionej funkcji, a także adekwatnie do skali działalności. Członkowie Rady Nadzorczej powołani do pracy w komitetach, są wynagradzani adekwatnie do dodatkowych zadań wykonywanych w ramach danego komitetu.

2. Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej ustalone jest przez Zebranie Przedstawicieli.

3. Zasady wynagradzania członków Rady Nadzorczej są transparentne i zawarte w uchwale Zebrania Przedstawicieli.

§29

1. Rada Nadzorcza, uwzględniając decyzje Zebrania Przedstawicieli, odpowiada za wprowadzenie wewnętrznego aktu prawnego określającego zasady wynagradzania członków Zarządu Banku, w tym szczegółowe kryteria i warunki uzasadniające uzyskanie zmiennych składników wynagrodzenia.

2. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzoną polityką wynagradzania, w tym dokonuje weryfikacji spełnienia kryteriów i warunków uzasadniających uzyskanie zmiennych składników wynagrodzenia przed wypłatą całości lub części tego wynagrodzenia.

3. W odniesieniu do osób pełniących kluczowe funkcje odpowiedzialność za wprowadzenie odpowiedniego wewnętrznego aktu prawnego i nadzór w tym obszarze ciąży na Zarządzie Banku.
4. Zmienne składniki wynagrodzenia członków Zarządu Banku lub osób pełniących kluczowe funkcje są uzależnione, w szczególności od obiektywnych kryteriów, jakości zarządzania Bankiem oraz uwzględniają długoterminowe aspekty działania i sposób realizacji celów strategicznych. Ustalając zmienne składniki wynagrodzenia uwzględnia się także nagrody lub korzyści, w tym wynikające z programów motywacyjnych oraz innych programów premiowych wypłaconych, należnych lub potencjalnie należnych. Ustalona polityka wynagradzania nie stanowi zachęty do podejmowania nadmiernego ryzyka w działalności Banku.
5. Wynagrodzenie członka Zarządu Banku lub osób pełniących kluczowe funkcje jest finansowane i wypłacane ze środków Banku.

Polityka informacyjna

§30

1. Bank wdrożył Politykę informacyjną, zatwierdzoną i co najmniej raz w roku weryfikowaną przez Radę Nadzorczą Banku.
2. Bank publikuje na tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej wszystkie, wymagane przepisami prawa informacje.
3. Zasady i terminy udzielania odpowiedzi udziałowcom oraz klientom reguluje Instrukcja składania i rozpatrywania skarg i reklamacji (...).
4. Polityka informacyjna Banku zapewnia ochronę informacji, zgodnie z przepisami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Działalność promocyjna i relacje z klientami

§31

1. Przekaz reklamowy dotyczący usługi lub produktu oferowanego przez Bank albo jego działalności, dalej, jako „przedmiot reklamowany”, jest rzetelny i nie wprowadza w błąd oraz cechuje się poszanowaniem powszechnie obowiązujących przepisów prawa, zasad uczciwego obrotu jak również dobrych obyczajów.
2. Przekaz reklamowy w sposób jasny wskazuje, jakiego produktu lub usługi dotyczy.
3. Przekaz reklamowy nie eksponuje korzyści w taki sposób, który powodowałby umniejszenie znaczenia kosztów i ryzyk związanych z nabyciem produktu lub usługi.

§32

Przekaz reklamowy nie powinien wprowadzać w błąd, ani stwarzać możliwości wprowadzenia w błąd w szczególności, co do:

- 1) charakteru prawnego przedmiotu reklamowanego, w tym praw i obowiązków klienta,
- 2) tożsamości podmiotu reklamującego,
- 3) istotnych cech przedmiotu reklamowanego,
- 4) korzyści, które można osiągnąć nabywając lub korzystając z przedmiotu reklamowanego oraz okresu, w którym powstają,
- 5) ponoszonych przez klienta całkowitych kosztów związanych z nabyciem lub korzystaniem z przedmiotu reklamowanego oraz okresu, którego te koszty dotyczą,
- 6) czasu, wartości i terytorialnej dostępności przedmiotu reklamowanego,
- 7) ryzyka związanego z nabyciem lub korzystaniem z przedmiotu reklamowanego.

§33

Przy tworzeniu oraz publikacji przekazu reklamowego Bank w szczególności:

- 1) czuwa nad charakterem i konstrukcją przekazów reklamowych przygotowywanych i publikowanych w imieniu Banku lub na jego rzecz,
- 2) zapewnia odbiorcy możliwość swobodnego zapoznania się ze wszystkimi treściami składającymi się na przekaz, w szczególności ze wszelkiego rodzaju wskazaniemi i zastrzeżeniami stanowiącymi integralną część przekazu reklamowego,

- 3) zapewnia, aby rozwiązania graficzne zastosowane w przekazie reklamowym nie utrudniały odbiorcy zapoznania się z istotnymi informacjami przedmiotu reklamowanego w tym przekazie, w szczególności z informacjami wymaganymi przepisami prawa oraz rekomendacjami nadzorczymi,
- 4) podaje źródło prezentowanych informacji, jeżeli przekaz reklamowy odwołuje się do wyników sondaży, badań statystycznych, rankingów, ratingów lub innych danych.

§34

Proces oferowania produktów lub usług finansowych powinien być prowadzony przez odpowiednio przygotowane osoby w celu zapewnienia rzetelności przekazywanych klientom informacji oraz udzielania im zrozumiałych wyjaśnień.

§35

1. Bank dokłada starań, aby oferowane produkty lub usługi finansowe były adekwatne do potrzeb klientów, do których są kierowane.
2. Na etapie przedstawiania charakteru i konstrukcji rekomendowanego produktu lub usługi finansowej Bank oraz podmioty z nimi współpracujące uwzględniają potrzeby, o których mowa w ust. 1, w szczególności, co do indywidualnej sytuacji klienta, w tym wiedzy i doświadczenia na rynku finansowym, a tam gdzie to uzasadnione, pożądanego czasu trwania inwestycji oraz poziomu akceptacji ryzyka.

§36

Bank oraz współpracujące z nią podmioty powinny rzetelnie i w sposób przystępny dla przeciętnego odbiorcy informują o oferowanym produkcie lub usłudze, w tym w szczególności o charakterze i konstrukcji tego produktu lub usługi, korzyściach oraz czynnikach warunkujących osiągnięcie ewentualnego zysku, a także o wszelkich ryzykach z nimi związanych, w tym o opłatach i kosztach (również związanych z wcześniejszą rezygnacją z produktu lub usługi).

§37

1. Wszelkie niezbędne informacje dotyczące charakteru i konstrukcji produktu lub usługi finansowej, mające znaczenie dla podjęcia przez klienta decyzji, są udostępniane klientom w taki sposób, aby w odpowiednim czasie przed zawarciem umowy mieli oni możliwość swobodnego zapoznania się z ich treścią.
2. postanowienia umowy, w tym wzorce umowy oraz istotne informacje na temat umowy zamieszczone w innych dokumentach, są przedstawione klientowi przez Bank oraz podmioty z nią współpracujące przed podjęciem przez niego decyzji, co do zawarcia umowy.
3. Jeśli w ocenie klienta nie jest możliwe zapoznanie się z przedstawionymi dokumentami na miejscu Bank przekazuje klientowi na koszt własny kopie odpowiednich dokumentów.
4. Bank podejmuje odpowiednie działania i dokłada należytej staranności, aby wzorce umów nie zawierały postanowień niejednoznacznych.

§38

Bank opracowuje i udostępnia klientom jasne i przejrzyste zasady rozpatrywania skarg i reklamacji.

§39

Bank prowadzi zorganizowaną formę rozpatrywania skarg i reklamacji oraz podejmuje działań zaradcze zmierzające do ograniczenia sytuacji, powodujących ich występowanie w przyszłości.

§40

Proces rozpatrywania skarg i reklamacji przez Bank prowadzony jest niezwłocznie nie później niż w terminie 30 dni, a także cechuje się rzetelnością, wnikliwością, obiektywizmem oraz poszanowaniem powszechnie obowiązujących przepisów prawa, zasad uczciwego obrotu i dobrych obyczajów.

§41

Treść odpowiedzi na skargę lub reklamację zawiera, o ile to możliwe, pełne i wyczerpujące uzasadnienie faktyczne i prawne, stosownie do zarzutów zamieszczonych w reklamacji lub skardze.

§42

Bank dąży do polubownego rozwiązywania sporów ze swoimi klientami.

§43

Bank dochodząc swoich roszczeń, w szczególności prowadząc działania windykacyjne wobec klientów, działa profesjonalnie i dba o reputację instytucji zaufania publicznego.

Kluczowe systemy i funkcje wewnętrzne

§44

1. Bank posiada adekwatny, efektywny i skuteczny system kontroli wewnętrznej mający na celu zapewnienie:

- 1) prawidłowości procedur administracyjnych i księgowych a także sprawozdawczości finansowej oraz rzetelnego raportowania wewnętrznego i zewnętrznego,
- 2) zgodności działania z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi oraz z uwzględnieniem rekomendacji nadzorczych.

1. Na proces zapewniania realizacji celów systemu kontroli wewnętrznej składa się organizacja kontroli wewnętrznej, mechanizmy kontrolne oraz szacowanie ryzyka nieosiągnięcia celów wymienionych w ust. 1.

2. Bank dokumentuje proces zapewnienia realizacji celów systemu kontroli wewnętrznej.

§45

1. System kontroli wewnętrznej Banku obejmuje wszystkie poziomy w strukturze organizacyjnej Banku

2. Zarząd Banku opracowuje i wdraża adekwatny, efektywny i skuteczny system kontroli wewnętrznej,

a Rada Nadzorcza Banku dokonuje okresowej oceny adekwatności, efektywności i skuteczności zarówno całości systemu kontroli wewnętrznej, jak i wybranych jego elementów.

3. Pracownikom Banku w ramach obowiązków służbowych przypisane są odpowiednie zadania związane

z zapewnianiem realizacji celów systemu kontroli wewnętrznej.

§46

1. Bank opracowuje i wdraża efektywną, skuteczną i niezależną funkcję zapewniania zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi oraz z uwzględnieniem rekomendacji nadzorczych.

2. Sposób organizacji funkcji zapewnienia zgodności powinien gwarantować niezależność wykonywania zadań w tym zakresie.

§47

1. Bank zapewnia efektywną, skuteczną i niezależną funkcję audytu wewnętrznego mającą w szczególności za zadanie regularne badanie adekwatności, skuteczności i efektywności, w szczególności systemu kontroli wewnętrznej, funkcji zapewnienia zgodności i systemu zarządzania ryzykiem.

2. Sposób organizacji funkcji audytu wewnętrznego gwarantuje niezależność wykonywania zadań w tym zakresie.

3. Audyt wewnętrzny Banku wykonywany jest na podstawie art. 10 ust. 2 Ustawy z dnia 10 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe, na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB przez jednostkę zarządzającą Systemem Ochrony SGB- Spółdzielnię, działającą pod firmą „Spółdzielczy System Ochrony SGB”, ul. Mielżyńskiego 22, 61-725 Poznań, zarejestrowaną w Krajowym Rejestrze Sądowym pod nr KRS 0000600238 prowadzonym przez Sąd Rejonowy Poznań- Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego,

§48

1. Osoba kierująca komórką audytu wewnętrznego w jednostce zarządzającej Systemem Ochrony SGB- Spółdzielni oraz osoba kierująca komórką do spraw zapewnienia zgodności Banku mają zapewnioną możliwość bezpośredniego komunikowania się z Zarządem oraz Radą Nadzorczą Banku, a ponadto komórka do spraw zapewnienia zgodności Banku ma możliwość bezpośredniego i jednoczesnego raportowania do tych organów.

2. Osoba kierująca komórką do spraw zapewnienia zgodności Banku uczestniczy w posiedzeniach Zarządu i Rady Nadzorczej Banku, jeżeli przedmiotem posiedzenia są zagadnienia związane z systemem kontroli wewnętrznej lub funkcją zapewnienia zgodności.
3. Powoływanie i odwoływanie osoby kierującej komórką do spraw zapewnienia zgodności Banku odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej Banku.
4. W Banku, w którym nie funkcjonuje komórka do spraw zapewnienia zgodności uprawnienia wynikające z ust. 1-3 przysługują osobom odpowiedzialnym za wykonywanie tej funkcji.

§49

1. Bank skutecznie zarządza ryzykiem występującym w jego działalności, w szczególności poprzez opracowanie i wdrożenie adekwatnego i skutecznego systemu zarządzania ryzykiem uwzględniającego strategię zarządzania ryzykiem obejmującą tolerancję na ryzyko określoną przez Bank
2. Na proces zarządzania ryzykiem składa się jego identyfikacja, pomiar, szacowanie, monitorowanie oraz stosowanie mechanizmów kontrolujących i ograniczających zidentyfikowany, zmierzony lub oszacowany poziom ryzyka.
3. System zarządzania ryzykiem zorganizowany jest adekwatnie do charakteru, skali i złożoności prowadzonej działalności przy uwzględnieniu strategicznych celów Banku, w tym strategii odnośnie do zarządzania ryzykiem uwzględniającej tolerancję na ryzyko określoną przez Bankiem.

§50

1. Niezależnie od zadań przypisanych komórkom organizacyjnym Banku i innym jego organom, odpowiedzialność za skuteczne zarządzanie ryzykiem ponosi Zarząd Banku.
2. Członkowie Zarządu Banku, uwzględniając charakter, skalę i złożoność prowadzonej działalności nie powinni łączyć odpowiedzialności za zarządzanie danym ryzykiem z odpowiedzialnością za obszar działalności generujący to ryzyko.

§51

Rada Nadzorcza Banku zatwierdza i nadzoruje realizację strategii zarządzania ryzykiem, sprawując nadzór nad skutecznością zarządzania ryzykiem. Zarząd Banku zapewnia otrzymywanie przez Radę Nadzorczą Banku regularnej i aktualnej informacji o ryzyku zidentyfikowanym w obecnej lub przyszłej działalności Banku, charakterze, skali i złożoności ryzyka oraz działaniach podejmowanych w ramach zarządzania tym ryzykiem, w tym także informacji od komórki audytu wewnętrznego Spółdzielni lub komórki do spraw zapewnienia zgodności Banku lub innej komórki lub osoby odpowiedzialnej w Banku za ten obszar.

§52

Rada Nadzorcza dokonuje regularnej oceny stosowania zasad ładu korporacyjnego, w cyklach określonych w Instrukcji sporządzania informacji zarządczej (...) a wyniki tej oceny są udostępniane na stronie internetowej Banku oraz przekazywane Zarządowi i udziałowcom podczas Zebrań Grup Członkowskich oraz podczas Zebrania Przedstawicieli.

§53

Zarządzanie ładem korporacyjnym ma za zadanie min. unikanie konfliktów interesów, zdefiniowanych w Instrukcji zarządzania ryzykiem braku zgodności.

§54

Skuteczność zarządzania ryzykiem braku zgodności poddawana jest ocenie w ramach audytu wewnętrznego.